

GŁOS

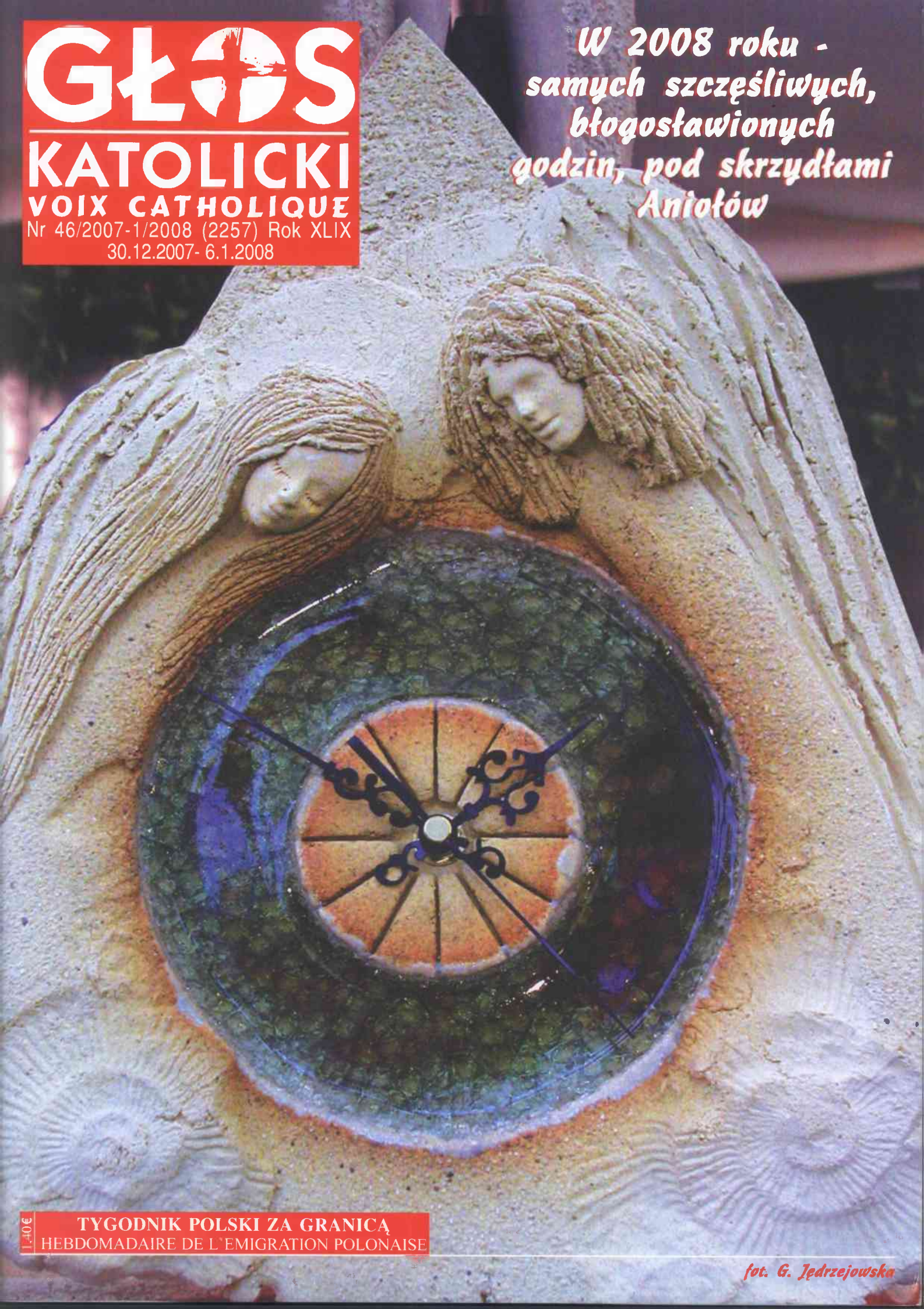
KATOLICKI

VOIX CATHOLIQUE

Nr 46/2007-1/2008 (2257) Rok XLIX

30.12.2007- 6.1.2008

*W 2008 roku -
samych szczęśliwych,
błogostawionych
godzin, pod skrzydłami
Aniołów*

1,-10€

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

foto. G. Jędrzejowska

**„Oto Człowiek, oto ludzie”
Kalendarz na 2008 r. z... powołaniami**

- Daty świąt, - Daty imienin
- Daty wakacji...
po polsku i po francusku

**WYDZIAŁ KATOLICKIEGO,
TYGODNIK**

**NAJPIĘKNIJSZY KALENDARZ
KUPUJĄC GO WSPIERASZ NASZ POLONIJNY TYGODNIK**

Kalendarz Głosu Katolickiego **2008** Calendrier de la Voix Catholique
Oto Człowiek, oto ludzie Voici l'Homme, voici les hommes

Wanolina
Tel. 01 40 15 09 09

BEZ ABONAMENTU
0811 65 46 41

Ubezpieczenia PO POLSCE
Czytaj i Lubić Ferenczyk

francopala.pl

SwissLife

styczeń 2008

Wanolina
Coperado

styczeń 2008

Wanolina
Coperado

marzec 2008

Wanolina
Coperado

marzec 2008

Wanolina
Coperado

kwiecień 2008

Wanolina
Coperado

kwiecień 2008

Wanolina
Coperado

kwiecień 2008

Wanolina
Coperado

kwiecień 2008

Wanolina
Coperado

maj 2008

Wanolina
Coperado

maj 2008

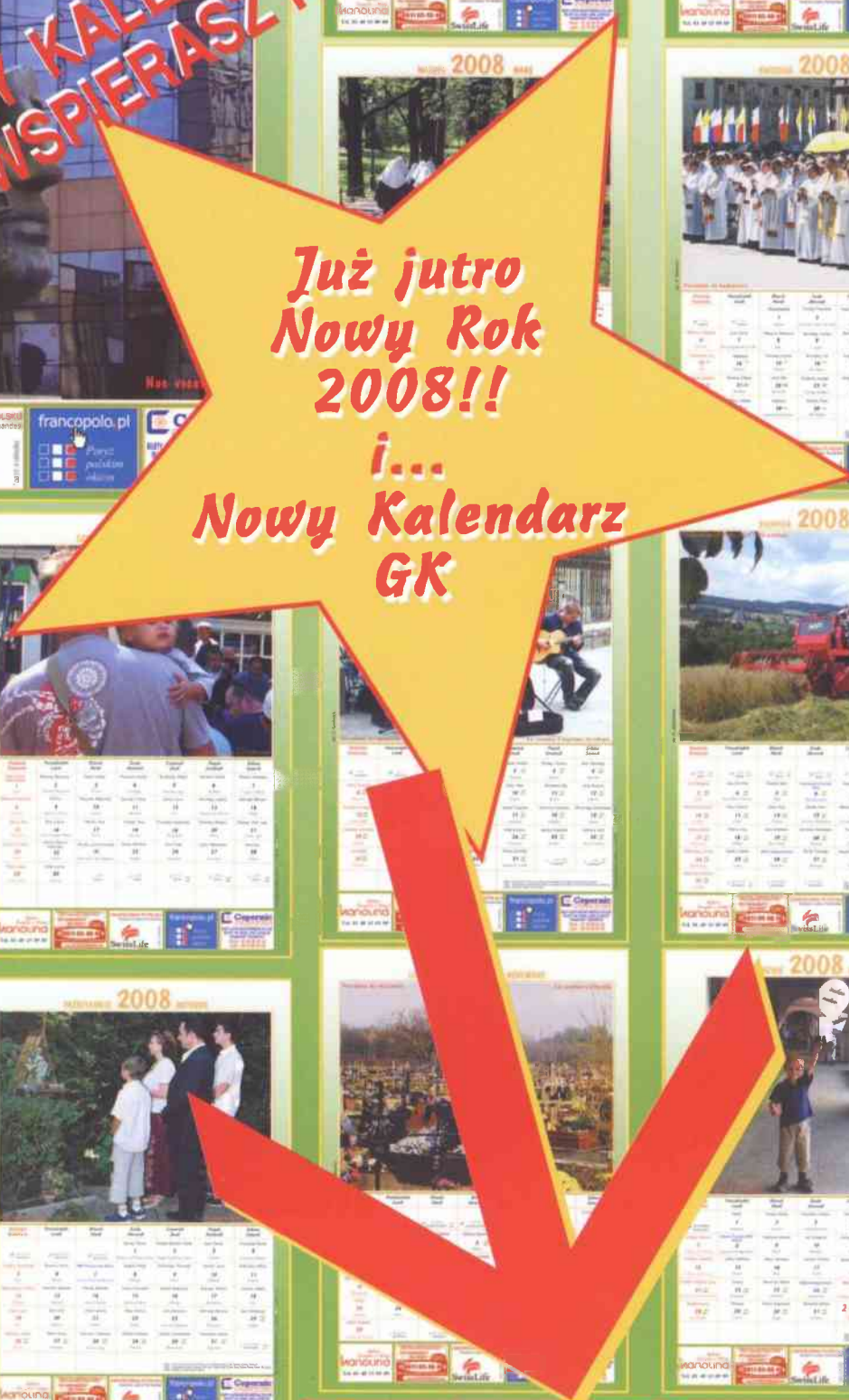
Wanolina
Coperado

maj 2008

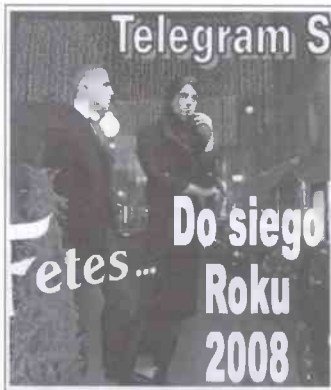
Wanolina
Coperado

maj 2008

Wanolina
Coperado

* Kupon zamówienia na str 18 * Kupon zamówienia na str 18 *

Telegram Sylwestrowy
30 grudnia 2007
6 stycznia 2008

To jest ten jeden z niewielu dni w roku, kiedy radość, zabawa, taniec są niemal że obowiązkiem. Albowiem Nowy Rok trzeba przywitać w szampańskim, beztroskim nastroju, nawet jeżeli wokół zimno i od jutra wraca rzeczywistość. Drodzy Czytelnicy! Życzymy Państwu wspaniałego, błogostawionego Roku 2008! A My spotykamy się... dopiero za dwa tygodnie - 13 stycznia 2008 r. (Redakcja)

Z satyrycznej teki L.B.

(Rys. Leszek Biernacki)

BĄDŹMY UCZNIAMI CHRYSYSTUSA W RODZINIE

List Pasterski Episkopatu Polski na niedzielę Świętej Rodziny z Nazaretu

Zwracamy się do Was wszystkich, przeżywając razem z całym Kościołem atmosferę radości Bożego Narodzenia oraz szczególnej bliskości między ludźmi, której znakiem jest wigilijny opłatek. Wielokrotnie podkreśla się, że te Święta są najbardziej rodzinne. Radujemy się darem człowieczego życia Syna Bożego, który - poczęty z Ducha Świętego - narodził się z Maryi Dziewicy, a pod opieką Świętego Józefa, Przczystego Oblubieńca Bogurodzicy, przeżywał normalne życie rodzinne. W dzisiejszą niedzielę, zwaną Świętem Świętej Rodziny, Kościół zwraca naszą uwagę, że narodzenie Jezusa Chrystusa dokonało się właśnie w rodzinie, w Rodzinie Świętej. Stwarza to okazję do podjęcia przez nas refleksji na tematy ważne dla każdej rodziny chrześcijańskiej, a także - z racji na naturę życia rodzinnego - ważne dla każdej rodziny.

fol. s. J. Knap

1. Droga Słowa Bożego

Wsluchani w dzisiejsze słowa Ewangelii, zwracamy uwagę na to, że najważniejsze sprawy Bóg przedstawiał Świętemu Józefowi, kiedy ten, w wielkim wyciszeniu swego serca, starał się wsluchiwać w głos Boga. Musiało to być poprzedzone przez Józefa głębokim modlitewnym rozważaniem trudnych sytuacji, w jakich znajdowała się Święta Rodzina. Podczas tych modlitw Józef przedstawiał Bogu sprawy trudne, dotyczące powierzonej mu Rodziny i otrzymywał od Niego światło, łaskę zrozumienia oraz polecenia, których nie bał się podejmować. O takiej postawie mówią też poruszające słowa z Listu do Kolosan, zachęcające nas wszystkich, także każdego z rodziców, do nieustannego rozważania Słowa Bożego: „Słowo Chrystusa niech w was przebywa z całym swym bogactwem”, abyście przeżywali wasze codzienne sprawy „pod wpływem łaski śpiewając Bogu w waszych sercach”.

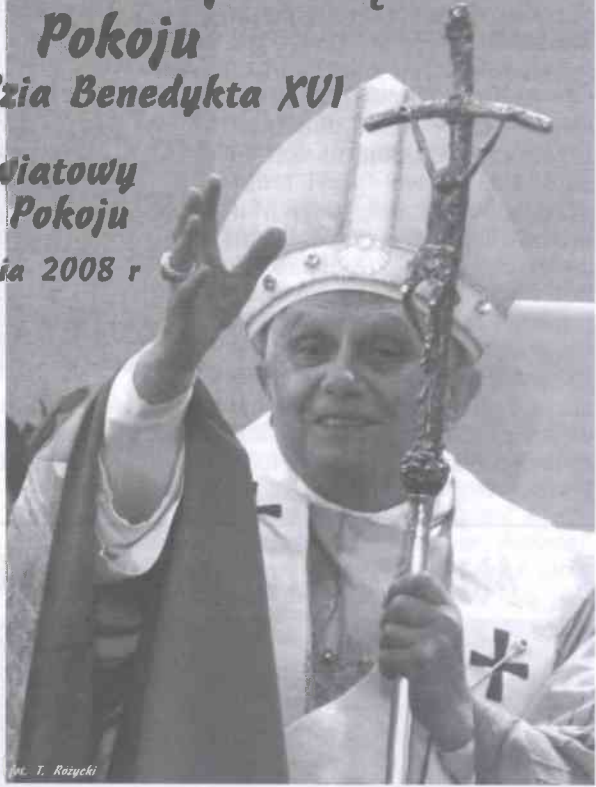
Ciąg dalszy na str. 5

Rodzina Wspólnotą Pokoju

z Orędzia Benedykta XVI

na Światowy Dzień Pokoju

1 stycznia 2008 r

fol. T. Razycki

NA POCZĄTKU NOWEGO ROKU

pragnę przesłać kobietom i mężczyznom na całym świecie serdeczne życzenia pokoju wraz z gorącym orędziem nadziei. Zapraszam wszystkich na będący tytułem tego orędzia szczególnie leży mi na sercu: *Rok Pokoju*. Pierwszą osobą jest bowiem łość pomiędzy kobietą, decydująca na zawsze i razem. Jednakże narodzić się ma do budowania więzów solidarności i nujących członków: „Wszystkie (...) Watykański II - stają jeden początek, że rodzaj powierzoną mają też jeden i mężczyznom na całym świecie serdeczne życzenia pokoju wraz z gorącym orędziem nadziei. Zapraszam wszystkich na będący tytułem tego orędzia szczególnie leży mi na sercu: *Rok Pokoju*. Pierwszą osobą jest bowiem łość pomiędzy kobietą, decydująca na zawsze i razem. Jednakże narodzić się ma do budowania więzów solidarności i nujących członków: „Wszystkie (...) Watykański II - stają jeden początek, że rodzaj powierzoną mają też jeden

fol. P.O.

Ciąg dalszy na str. 12-13

LITURGIA SŁOWA

OBJAWIENIE PAŃSKIE

UROCZYSTOŚĆ ŚWIĘTEJ RODZINY

EWANGELIA

Mt 2,13-15,19-23

Słowa Ewangelii według św. Mateusza

Gdy Mędrcy odjechali, oto anioł Pański ukazał się Józefowi we śnie i rzekł: „Wstań, weź Dziecię i Jego Matkę i uchodź do Egiptu; pozostań tam, aż ci powiem; bo Herod będzie szukał Dziecięcia, aby Je zgładzić”. On wstał, wziął w nocy Dziecię i Jego Matkę i udał się do Egiptu; tam pozostał aż do śmierci Heroda. Tak miało się spełnić słowo, które Pan powiedział przez proroka: „Z Egiptu wezwałem Syna mego”. A gdy Herod umarł, oto Józefowi w Egipcie ukazał się anioł Pański we śnie i rzekł: „Wstań, weź Dziecię i Jego Matkę i idź do ziemi Izraela, bo już umarli ci, którzy czyhali na życie Dziecięcia”. On więc wstał, wziął Dziecię i Jego Matkę i wrócił do ziemi Izraela. Lecz gdy postąpił, że w Judei panuje Archelaus w miejsce ojca swego, Heroda, bał się tam iść. Otrzymałszy zaś we śnie nakaz, udał się w stronę Galilei. Przybył do miasta, zwanego Nazaret, i tam osiadł. Tak miało się spełnić słowo Proroków: „Nazwany będzie Nazarejczykiem.

Słowa Ewangelii według św. Mateusza

Gdy Jezus narodził się w Betlejem w Judei za panowania króla Heroda, oto Mędrcy ze Wschodu przybyli do Jerozolimy i pytali: „Gdzie jest nowo narodzony król żydowski? Ujrzelśmy bowiem Jego gwiazdę na Wschodzie i przybyliśmy oddać Mu pokłon”. Skoro usłyszał to król Herod, przeraził się, a z nim cała Jerozolima. Zebrał więc wszystkich arcykapłanów i uczonych ludu i wypytywał ich, gdzie ma się narodzić Mesjasz. Ci mu odpowiedzieli: „W Betlejem judzkim, bo tak napisał prorok: A ty, Betlejem, ziemio Judy, nie jesteś zgoła najlichsze spośród głównych miast Judy, albowiem z ciebie wyjdzie władca, który będzie pasterzem ludu mego, Izraela”. Wtedy Herod przywołał potajemnie Mędrców i wypytał ich dokładnie o czas ukazania się gwiazdy. A kierując ich do Betlejem, rzekł: „Udajcie się tam i wypytajcie starannie o Dziecię, a gdy Je znajdziecie, donieście mi, abym i ja mógł pójść i oddać Mu pokłon”. Oni zaś wysłuchawszy króla, ruszyli w drogę. A oto gwiazda, którą widzieli na Wschodzie, szła przed nimi, aż przyszła i zatrzymała się nad miejscem, gdzie było Dziecię. Gdy ujrzeli gwiazdę, bardzo się uradowali. Weszli do domu i zobaczyli Dziecię z Matką Jego, Maryją; upadli na twarz i oddali Mu pokłon. I otworzywszy swe skarby, ofiarowali Mu dary: złoto, kadzidło i mirrę. A otrzymawszy we śnie nakaz, żeby nie wracali do Heroda, inną drogą udali się do ojczyzny.

Mój osobisty „przewrót kopernikański”.

Królowie, mędrcy. Takimi byli, jak mówi Pismo św.. Mimo swego statusu byli zdolni pozostawić wszystko i wyjść ze swojej ziemi, od swoich spraw, majątków i pójść w zupełnie nieznaną. Nawet, jeśli byli do końca tego nieświadomi, to my językiem naszej wiary moglibyśmy powiedzieć, że w zupełności zaufali Bogu.

W tym kontekście spróbujmy sobie wyobrazić dzisiejszych królów, władców, premierów, merów i mędrców - chociażby tych ostatnio powoływanych - i pomyślmy, czy stać jest ich na to, by oddać Bogu pierwszeństwo, by chociaż na chwilę zostawić kalkulacje, biznes, ekonomię, przepisy prawne i swym okiem spojrzeć na otaczający ich świat, na drugiego człowieka. Przyznajmy, że to zadanie wymaga niebotycznej wyobraźni. A jeśli już któryś

zdecydowałby się na ten krok, to czy zrobiłby to bezinteresownie, jak ci z Ewangelii, czy potraktowałby to jako świetną reklamę - promocję swojego, może bardzo pustego, serca? Tak czy inaczej, może lepiej nie nakłaniać ich do tego, bo mielibyśmy kolejną tanią orkiestrę świątecznej (wybor-

czej) pomocy. **P**rzejdźmy więc do nas samych. Żyjemy na co dzień swoim życiem. Budzę się rano i patrzę w kalendarz, sprawdzając, co mam wykonać, co załatwić, jak daleko pchnąć dziś swoje sprawy. Niestety, często budzę się z przekonaniem, że moje sprawy są w epicentrum świata, a wszystko inne ma się wokół tego kręcić. Takie to niby niewinne, ktoś powie - naturalne, ludzkie. Owszem - tylko, że w przełożeniu na życie, na konkretne sytuacje, spr-

wia, że nasz społeczny wszechświat podzielony jest na miliony galaktyk zupełnie sobie obcych, nie wiedzących nawzajem nic o sobie.

Mój ksiądz katecheta w liceum dawał nam następującą radę. Pisz codziennie wieczorem swoje sprawy na jutro. Pisz po to, żebyś był zorganizowany, nie zapominalski. Pisz nawet najmniejsze sprawy - błahie, ale nie pisz od samej góry danej strony. Codziennie zostawiaj chociaż odrobinę wolnego miejsca. Po co? Po to, żeby tam, na samej górze, wpisać czas i miejsce spotkania z Bogiem, bo On też ma wiele spraw do załatwienia na tym świecie i ty masz Mu w tym pomoc. Zostaw troszeczkę miejsca na to, by wpisać czyjąś sprawę, problem, a po tym wszystkim już pisz skrupulatnie wszystko to, co dotyczy ciebie.

Ina koniec - kto to jest ten mędrzec w Idzisiejszym znaczeniu? A może to ktoś, kto zawsze słucha, kto nie mówi ciągle tylko o sobie, kto po wysłuchaniu nie „puści bokiem” naszych słów. Chyba wszyscy tęsknimy do takich ludzi. Można mieć nawet wrażenie, że dziś brakuje nam takich ludzi. Czasem trudno znaleźć takiego obok siebie, trzeba więc szukać go w sobie. Tak pół żartem - pół serio: trzeba poza swoją gwiazdą dostrzegać te inne, bo one prowadzą do Boga.

Ks. Robert

Ciąg dalszy ze str. 3

Bądźmy uczniami Chrystusa w rodzinie

Sw. Paweł zachęca: „wszystko, cokolwiek działacie słowem lub czynem, wszystko czyńcie w Imię Pana Jezusa, dziękując Bogu Ojcu przez Niego”. Z kolei słowo wyjęte z Księgi Syracha prowadzi nas po drogach codziennego życia wielu rodzin, pokazując każdemu z rodziców i dzieci, co jest miłe Bogu w relacjach rodzinnych. Nade wszystko zachęca, aby w codzienności życia rodzinnego zauważyć obecność Boga, który przez rodzinę chce realizować swój plan kształtowania pełni naszego człowieczeństwa, a także opieki nad człowiekiem potrzebującym pomocy. W szczególny sposób odnosi się to do duchowej więzi pomiędzy samymi małżonkami, do postawy rodziców wobec dzieci, a także do sposobu patrzenia na osoby starsze. Wszystkie te sprawy rodzina, wzorem Świętej Rodziny, powinna nieustannie przedstawiać Bogu.

2. Sprawy ciągle najważniejsze

Potrzebna jest dzisiaj nowa refleksja nad małżeństwem i rodziną. Mówi się i czyni na rzecz rodziny wiele, zarówno w środowiskach duszpasterskich, jak i w wielu środowiskach świeckich. Wszystkim zaangażowanym w te sprawy chcemy przekazać słowa wdzięczności i uznania. Jednocześnie z niepokojem stwierdzamy, że ilość zagrożeń rodziny nie maleje, a wręcz narasta. Pokazują to poglądy młodego pokolenia, często odbiegające od nauki Kościoła, pokazuje to doświadczenie wielu rodzin, a także treść dyskusji osób odpowiedzialnych za sprawy rodziny. Wzrasta ilość rozwodów. Coraz częściej młodzi mieszkają razem bez ślubu. Coraz trudniej wytłumaczyć potrzebę czystości przedmałżeńskiej. Sprawy, które jeszcze nie tak dawno były powszechnie traktowane jako nonsens, dzisiaj już są w dyskusjach dopuszczane.

Warto jeszcze raz podkreślić, że u podstaw każdej rodziny stoi małżeństwo. Chrześcijańskie patrzanie na małżeństwo w pełni uwzględnia wyjątkową naturę tej wspólnoty osób. Małżeństwo to związek mężczyzny i niewiasty, zawierany na całe życie, i z tej racji pełniący także określone zadania społeczne. Chrystus podkreślił, że mężczyzna opuszcza nawet ojca i matkę, by złączyć się ze swoją żoną i być z nią przez całe życie jako jedno ciało (por. Mt 19,6). To samo dotyczy niewiasty. Naszym zadaniem jest nieustannie przypominać, iż tylko tak rozumianą wspólnotę mężczyzny i niewiasty wolno nazywać małżeństwem. Żaden inny związek osób nie może być nawet przyrównywany do małżeństwa. Chrześcijanie decydując o zawarciu małżeństwa wypowiadają wobec Boga i Kościoła. Tak zawierany związek Chrystus czyni sakramentem, czyli tajemnicą uświęcenia małżonków, znakiem swojej obecności we wszystkich ich

sprawach, a jednocześnie źródłem specjalnej łaski dla nich. Głębia duchowości chrześcijańskich małżonków powstaje we współpracy z łaską sakramentu małżeństwa.

Nie sposób jednak rozłączyć małżeństwa od rodziny, której małżeństwo jest podstawą, a która się dopełnia i wewnętrznie wzbogaca poprzez przyjęcie daru nowego życia. Życie jest darem Boga, dlatego małżonkowie - otwarci na ten dar - pozostają sługami życia, a nie jego panami. Panem życia jest tylko Bóg. Z ludzkiej perspektywy każde życie jest święte i nietykalne od poczęcia aż do naturalnej śmierci. Ta prawda wpisana jest w ludzką naturę, a także w ludzką kulturę. Do tej prawdy powinni nieustannie powracać nie tylko chrześcijanie, ale także wszyscy ludzie dobrej woli, czujący odpowiedzialność za kulturę. Ponieważ życie jest najcenniejszym darem Boga, trzeba się na nowo rozradować darem każdego życia. Trzeba uznać, że wszelkie pozanaturalne ingerowanie człowieka w tajemnicę życia jest bezprawiem i uzurpacją wobec Boga. Każde nowe życie stwarza też nową głębię miłości. Pan Bóg, obdarowując współmałżonków darem miłości, wyposaża ich również w miłość do dziecka, które chce im dać. Ta rodzicielska miłość może też być skierowana do innych dzieci, którym z różnych, niezawinionych przez nie powodów, brakuje miłości własnych rodziców. Prosimy więc wszystkich rodziców, a także bezdzietnych małżonków, aby otwierali swoje serca nie tylko na własne dzieci, lecz także na inne, które oczekują miłości rodzicielskiej. Wszystkim, którzy są otwarci na przyjęcie dziecka, dziękujemy za piękne świadectwo miłości.

3. Co nam czynić trzeba?

Gdy pytamy, co możemy uczynić dla każdego małżeństwa i każdej rodziny, musimy się najpierw wszyscy - duchowni i świeccy - wiele modlić, głęboko medytując nad sprawami rodziny w świetle Bożej Prawdy. Do modlitwy zachęcamy także wszystkich współmałżonków i rodziców. Wielkie znaczenie ma tu każda inicjatywa duszpasterska, prowadząca do pogłębionej osobistej, małżeńskiej i rodzinnej modlitwy.

Patrząc na swoisty lęk, jaki dzisiaj zapanał w wielu młodych sercach przed wspólnotą małżeńską, rozumianą zgodnie z jej naturą, po Bożemu, trzeba na nowo przyjąć odwieczną i niezmienną prawdę, iż małżeństwo może być źródłem szczęścia i radości. Będzie jednak w pełni skuteczne i owocne tylko wtedy, gdy niewiasta i mężczyzna łączą się związkiem wyłącznym i dożgonnym, podejmowanym we wzajemnej miłości, z ufnością w moc miłości Boga. Prowadzić to będzie do wzajemnego duchowego wzbogacania się przez całe życie, z pełnym otwarciem także na dar nowego życia z Bożej ręki. Trzeba się na nowo rozradować i zachwycać pięknem małżeńskiej wspólnoty, zawieranej i przeżywanej wobec Boga. Dla

tego kierujemy serdeczne wezwanie do wszystkich o poważne traktowanie sakramentu małżeństwa. Przypominamy narzeczonym o potrzebie korzystania z prowadzonych przez duszpasterzy form przygotowania do małżeństwa.

Młodzieży pracującej i studiującej poza granicami kraju przypominamy, że takie przygotowanie prowadzą też ośrodki duszpasterstwa polonijnego. Zachęcamy Was, młodzi, do odważnego podejmowania różnych inicjatyw i postaw wierności Jezusowi. W tym kontekście nadzieję budzi np. Ruch Czystych Serc. Zwracamy się też po raz kolejny do rządzących z usilną prośbą o dobry program prorodzinny oraz o właściwe rozwiązania prawne i ekonomiczne, które będą wsparciem dla każdej rodziny, uwzględniając też realne potrzeby każdego dziecka. W ten sposób możemy się nauczyć pełnej solidarności i współodpowiedzialności społecznej, potrzebnej także w wielu innych sytuacjach i środowiskach, nie tylko w samych rodzinach. Środki przekazu prosimy o ukazywanie piękna i godności małżeństwa i rodziny. Duszpasterzy, członków ruchów, stowarzyszeń i różnych grup duszpasterskich, prosimy o nieustanny wysiłek w trosce o każdą rodzinę. W roku 2003, niemal u kresu swojego pontyfikatu, zwracając się w Manilli do wszystkich małżonków i rodziców, Jan Paweł II powiedział:

Małżonkowie chrześcijańscy! W waszej komunii życia i miłości, w waszym wzajemnym oddaniu oraz w wielkodusznym przyjmowaniu dzieci, bądźcie w Chrystusie światłem świata! Pan was prosi, abyście każdego dnia stawali się jak lampa, która nie pozostaje w ukryciu, ale postawiona jest „na świeczniku, aby świeciła wszystkim, którzy są w domu” (Mt 5, 15). Bądźcie przede wszystkim „Dobrą Nowiną dla Trzeciego Tysiąclecia”, gorliwie żyjąc swoim powołaniem”.

4. Bądźmy uczniami Chrystusa

Bieżący rok duszpasterski przeżywamy pod hasłem: „Bądźmy uczniami Chrystusa”. Dokonuje się to przede wszystkim w rodzinie i poprzez rodzinę. Zwracamy się więc do rzeszy małżonków i rodziców, dających codzienne świadectwo wiary i miłości:

wytrwajcie w waszym świętym powołaniu. Rodziny, których życie duchowe nie jest uporządkowane, zachęcamy do powrotu do Chrystusa. Wszystkich Was, duszpasterze i współpracownicy duszpasterzy w pięknym posługiwaniu małżeństwu i rodzinie, a przede wszystkim Was, małżonkowie i rodzice wraz ze wspólnotami Waszych rodzin, obejmujemy naszą modlitwą. Zawierając Was szczególnej opiece Świętej Rodziny, z serca Wam błogosławimy: w Imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Amen.

Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi polscy

Przegląd Roku 2007: Kraj - świat

Bogdan Usowicz

STYCZEŃ

Rządzi koalicja PiS, Samoobrona i LPR. Człowiekiem roku 2006 zostaje wybrany minister sprawiedliwości Zbigniew Ziobro. Odszedł wreszcie Balcerowicz, bo skończyła mu się kadencja prezesa NBP. Na jego miejsce powołano Sławomira Skrzypka. W Kościele Katolickim duże wrażenie wywołuje ingres abpa Stanisława Wielgusa na funkcję metropolity warszawskiego. Pewne dokumenty w IPN mogą świadczyć o jego współpracy z SB. Do ingresu ostatecznie nie dochodzi.

Trwa walkowanie sprawy DNA Andrzeja Leppera. Wkrótce okaże się, że i on nie jest ojcem dziecka Anety Krawczyk. Tzw. „seksafera” w Samoobronie będzie się ciągnęła do końca roku...

W Europie nastąpiło szóste już rozszerzenie UE. Członkami Unii zostały Rumunia i Bułgaria. Zatrzeszczało pomiędzy Moskwą a Mińskiem. Rosja wstrzymała dostawę ropy na Białoruś, domagając się wyższych stawek. Przy okazji widmo wstrzymania dostaw zajrzało też do Polski. Spowodowało to wzmożenie dyskusji o potrzebie dywersyfikacji dostaw. Prezydent Lech Kaczyński będzie przez cały rok starał się o zapewnienie alternatywnych dostaw surowców energetycznych. W tym celu dojdzie do szczytów z udziałem m.in. polityków Polski, Ukrainy, Armenii, Litwy i Kazachstanu. Nowym sekretarzem generalnym ONZ zostaje Koreańczyk Ban-Ki-Mun.

Przez Polskę przechodzi z szybkością 250 km/h potężny huragan. 6 osób ginie, 36 jest rannych.

Rok 2007 jest ogłoszony w kraju m.in. Rokiem Szymanowskiego, gen. Andersa, Wyspiańskiego, Rubinsteina, Conrada-Korzeniowskiego, Leśmiana.

W sporcie min. Lipiec zawiesza zarząd PZPN, który obiecał podać się do dymisji w grudniu 2006. PZPN nie zmienia się, Listkiewicz pozostanie prezesem kolejny rok, a Lipiec końcówkę roku spędzi w areszcie jako podejrzany o korupcję.

LUTY

Premier zapowiada reorganizację rządu. Zanim do niej dojdzie, z gabinetu ustępują sami Radosław Sikorski (MON) i Ludwik Dorn (MSWiA). Pierwszy wchodzi w konflikt z szefem kontrwywiadu Antonim Macierewiczem, drugi ma wątpliwości co do polityki resortu sprawiedliwości. Sikorskiego zastąpił Aleksander Szczygło, Dorna, zdolny prokurator Janusz Kaczmarek. Ta ostatnia nominacja odbija się za kilka miesięcy PiS czkawką polityczną.

Pojawia się raport o likwidacji WSI, a właściwie jego pierwsza część (drugiej nadal nie zna nikt poza prezydentem). W raporcie jest sporo o związkach mediów z tajnymi służbami (ale też polityków - Borowski). Dotyczy to zwłaszcza kierownictwa TVN. Stacja ta wejdzie w otwartą wojnę przeciw PiS.

Tymczasem w TV publicznej, po naciśkach koalicjantów, premier ustępuje i Bronisław Wildstein przestaje być prezesem TVP. Na jego miejsce przychodzi Andrzej Urbański.

Trwa wojna ekologów i mieszkańców Augustowa w sprawie obwodnicy przez Dolinę Rospudy. Do sporu włączy się KE i inwestycja zostanie zablokowana. Pod koniec roku mieszkańcy znowu przypomną o sobie i podejmą protesty, ale będzie to już żmartenie nowego rządu.

Wszyscy dyskutują nad posadą dla b. premiera Kazimierza Marcinkiewicza, który rezygnuje ze starań o funkcję dyrektora PKO. Pojedzie ostatecznie do banku w Londynie.

O swój fotel wyklóca się ostro Hanna Gronkiewicz-Waltz. Prezydent Warszawy zapomniała w terminie złożyć zaświadczenie o dochodach męża. Zamałwia za to ekspertyzy prawne (na koszt miasta) za dziesiątki tysięcy złotych, by wykazać, że nie musi się podawać do dymisji. Po wielu tygodniach przepychanek PiS odpuści...

Pałac Kultury w Warszawie zostaje wpisany na listę... zabytków.

MARZEC

Ojciec św. Benedykt XVI powołuje na metropolitę warszawskiego abpa Kazimierza Nycza. W polityce najgłośniejszy jest o taśmach z rozmowy Gudzwaty - Oleksy. Piłjany Oleksy ujawnia „kuchnię” SLD. Sporo jest o majątku Kwaśniewskich i metodach jego zdobywania.

Minister Ziobro tropi łapówkarzy w szpitalach i organizuje konferencje prasowe. Jan Rokita stwierdza w wywiadzie, że niektórzy koledzy „podrzynają mu gardło”. Później jednak Tusk i Rokita występują razem na konferencji prasowej (po raz ostatni). Kwaśniewski twierdzi, że „ma wrażenie, że jest podsłuchiwany”. Media oskarżają PiS o tworzenie „państwa policyjnego”. Coraz więcej kpin także z MSZ Anny Fotygi. Apogeum ataków na PiS przyniesie próba lustracji dziennikarzy. Ustawę lustracyjną pograży ostatecznie decyzja Trybunału Konstytucyjnego.

Adam Małysz zdobywa po raz czwarty Kryształową Kulę za wygranę Pucharu Świata.

KWIECIEŃ

W Sejmie upada nowelizacja ustawy aborcyjnej. Koalicja jest „za”, ale brakuje kilku głosów. Marek Jurek rezygnuje z członkostwa w PiS, a na jego miejsce Marszałkiem Sejmu zostaje Ludwik Dorn. Jurek założy partię Prawica Rzeczypospolitej.

Oliwy do ognia dolewa samobójstwo b. minister z SLD Barbary Blidy w czasie próby zatrzymania w tzw. aferze węglowej. Ministerstwo Sprawiedliwości i MSW są poddane ostrej krytyce. Pod koniec roku Sejm powoła w tej sprawie komisję śledczą. Politycy opozycji coraz częściej do krytyki rządu wykorzystują prasę zachodnią. Zaczyna Geremek, który „wstydi się za Polskę” w „Die Zeit” i twierdzi, że np. „lustracja odbiera godność Polakom”. Kwaśniewski i Olechowski powołują Ruch na Rzecz Obrony Demokracji. PiS przedstawiana jest jako partia wręcz totalitarna. Do krytyki dobry jest każdy pretekst, nawet pojawienie się w Sejmie Dorna z psem Sabą.

Polska i Ukraina otrzymują organizację Piłkarskich Mistrzostw Europy 2012. W kraju euforia.

MAJ

Rozpoczyna się strajk lekarzy. Zamieszanie przeciągnie się na kolejny rok. Lekarzom uda się pod koniec roku wywalczyć dobrowolność dyżurów szpitalach za dodatkowym wynagrodzeniem.

W polityce walka coraz ostrzejsza. Opozycja mówi już o zagrożeniu demokracji. Zoll i Cwiągalski donoszą na doradcę Ziobry Mąciora, że ten był agentem SB. W takich przypadkach dopuszczalna jest, jak się okazuje, nawet „dzika lustracja”.

Prasa ujawnia, że fundacja prezydenta Kwaśniewskiego jest sponsorowana przez ukraińskiego oligarchę. TVN chce robić konkurencję TV „Trwam” i decyduje się uruchomić własny kanał religijny.

Papież kanonizuje Szymona z Lipnicy. Prezydentem Francji zostaje Nicolas Sarkozy.

CZERWIEC

Na Helu odbywa się spotkanie Lecha Kaczyńskiego z Georgem W. Bushem. Rozmowy dotyczą tarczy antyrakietowej, która jest coraz bardziej krytykowana przez opozycję. Podzielone opinie panują w sprawie szczytu w Brukseli, na którym Polsce udaje się przedłużyć korzystne dla nas liczenie głosów. Polacy poznają nowe słowa: Joanina i pierwiastek. W Krakowie rozpoczynają się obchody 750-lecia lokacji miasta na prawie magdeburskim. Wyszło średnio.

Pod URM pojawiają się pielęgniarki. Domagają się podwyżek. W końcu przed siedzibą rządu powstaje tzw. „białe miasteczko”, miejsce pielgrzymek polityków opozycji.

Trwa też w najlepsze awantura o listę lektur. Min. Roman Giertych jest krytykowa-

ny za zastępowanie Gombrowicza Dobraczyńskim.

„Wprost” ujawnia taśmy z wykładu o. Tadeusza Rydzyka, który krytykuje prezydentową Marię Kaczyńską. Partie koalicji podpisują aneks do umowy o współpracę. Będzie obowiązywał dość krótko...

Robert Kubica ulega strasznemu wypadkowi podczas GP F1 w Montrealu. Wychodzi cało i po krótkiej przerwie (odpuszcza GP USA) wraca do ścigania się.

LIPIEC

Koniec koalicji rządowej. CBA tropi aferę korupcyjną, której ślad wiedzie do ministerstwa rolnictwa. Oznacza to dymisję Andrzeja Leppera. Solidarnie z Lepperem rząd opuszcza LPR i Roman Giertych. Założą wspólnie nową partię - LiS, która jednak przetrwa tylko do wyborów. Giertycha zastępuje prof. Legutko, Leppera - Mojzesowicz.

Opozycja nie może odwołać rządu, ale PO zgłasza wnioski o odwołanie po kolei wszystkich ministrów. Premier omija tę rafę, samemu dymisjonując członków rządu, a następnie powołując ich raz jeszcze. Wybory stają się oczywistością. Wśród krytyków rządu w PO na czoło wysuwa się Julia Pitera, która bije w tej dziedzinie nawet posła Niesiołowskiego.

PiS ma też problemy wewnętrzne. Wiceprezes Zalewski zostaje zawieszony za krytykowanie minister Fotygi. Tematem medialnym jest stacja we Włoszczowej dla eks-presów, która powstała dzięki zaangażowaniu polityka PiS Przemysława Gosiewskiego.

W katastrofie polskiego autokaru z pielgrzymami we Francji ginie 26 osób. Przez Śląsk przechodzi trąba powietrzna, która niszczy 150 budynków (jest 7 rannych).

SIERPIEŃ

Minister spraw wewnętrznych Janusz Kaczmarek zostaje zdymisjonowany. Zastępuje go Władysław Stasiak. Kaczmarek jest głównym podejrzanym o przeciek w sprawie akcji CBA i ostrzeżenie Samoobrony. Pośrednikiem był tu biznesmen Krauze, który wyjedzie za granicę i do końca roku nie powróci. LiS popełnia poważny błąd (zemiści się to w wyborach) i nie tylko broni Kaczmarka, ale proponuje go nawet na tymczasowego premiera. Zmiany także w ministerstwie sportu... Zostaje zdymisjonowany Lipiec i zastępuje go Elżbieta Jakubiak. Nie ma czasu na walkę z PZPN, bo gonią terminy Euro 2012 i budowa stadionów. 15 sierpnia odbywa się defilada wojskowa.

WRZESIEŃ

Rozpoczyna się kampania wyborcza. Mocną stroną PiS jest stan gospodarki. Wszyscy krytykują, ale gospodarka kwitnie, spada bezrobocie, wzrasta produkcja, złotówka umacnia się. Do PO przystępują Sikorki i

Mężydło. Sikorski przypomina sobie, że prezydent Kaczyński pożyczył od niego 100 zł i nie oddał. Pieniądże oddała minister Szczygło, ale mówi, że to już po raz drugi, bo oddał za prezydenta wcześniej. Do PiS przystępuje Nelly Rokita. Jej mąż zawiesza uczestnictwo w Platformie. Rozpada się LiS. LPR idzie do wyborów z UPR Janusza Korwina-Mikke i Prawicą Marka Jurka. Tak powstaje Liga Prawicy Rzeczypospolitej. Lepper znalazł sojusznika w Leszku Millerze, który odchodzi z SLD. Sojusz ustala wspólne listy z Demokratami i SdPi Borowskiego. „Twarzą” kampanii ma być Kwaśniewski, ale zostaje jej „mordą kochaną”. Wpadka z „wirusem tajlandzkim” pograża jego popularność.

Lokalna TVP 3 zostaje zamieniona w program informacyjny.

Wybory na Ukrainie wygrywają z lekką przewagą „Pomarańczowi”. Wylanie rządu potrwa do grudnia, ale wtedy Julii Tymoszenko zabraknie do wotum zaufania jednego głosu.

PAŹDZIERNIK

Pierwsza połowa miesiąca mija pod znakiem sondaży. Duży wpływ na wybory mają także telewizyjne debaty, które zamieniają trochę wybory parlamen-

tarne w kampanię do wyborów prezydenckich. W bezpośrednich starciach Kaczyński - Kwaśniewski jest remis, ale ze wskazaniem na prezesa PiS, w pojedynku Tusk - Kwaśniewski też remis, ze wskazaniem na b. prezydenta, jednak podczas debaty Kaczyński - Tusk ten pierwszy gubi się i pozwala błyszczeć szefowi Platformy. Tuż przed wyborami prawdziwy wstrząs wywołuje sprawa korupcji posłanki PO Beaty Sawickiej. Płacząca przed kamerami kobieta nie odbiera jednak głosów Platformie, ale raczej PiS, które zostało oskarżone o polityczną prowokację.

Wybory przynoszą sukces PO. Na jedno miejsce w parlamencie przypadają 12 kandydatów. Wysoka frekwencja spowodowała, że PiS, który uzyskał więcej głosów niż 2 lata wcześniej, spada na 2 pozycję. Do parlamentu wchodzi też LiD i PSL. Tusk i Pawlak ogłaszają, że będą razem budować rząd. W pozaparlamentarnej już Samoobronie zaczął się rozłam, a LPR przestało praktycznie istnieć. Roman Giertych wrócił do zawodu adwokata, Lepper na gospodarstwo.

Media oskarżają PiS o próby odwrócenia czasu oddania władzy. Ostatecznie PiS robi to szybciej niż przewiduje ustawa.

Zaczyna się też przesilenie w PiS. Wiceprezesi: Ujazdowski, Dorn i Zalewski piszą list, za który zostaną zawieszani. Ostatecznie w partii pozostanie tylko Dorn.

LISTOPAD

Premier Tusk wygłasza w Sejmie ponad 3-godzinne *expose*. Jest dużo obietnic, łącznie ze zwiększaniem wydatków i obniżaniem podatków. Będzie też wycofanie wojsk z Iraku. W nowym rządzie nie ma nikogo z tzw. gabinetu cieni PO. PiS krytykuje szczególnie kandydatury Zbigniewa Cwiąkańskiego na Ministra Sprawiedliwości i Radosława Sikorskiego na MSZ. Były już premier Kaczyński mówi, że „co resort, to wątpliwości”. „Pada” kandydat Boni (okazuje się agentem SB), ale zostanie szefem doradców premiera. Zaczyna się wielka czystka personalna na wszystkich stanowiskach. Do końca roku będzie trwało poszukiwanie „haków” na szefa CBA Mariusza Kamińskiego. PO szykuje się też do przejęcia mediów (publicznych, ale także zapowiada prywatyzację dziennika „Rzeczpospolita”).

Polska awansowała do ME 2008. Pokonujemy Belgię, a pierwsze miejsce w grupie daje nam remis w ostatnim meczu z Serbią. W losowaniu grup los dobiera nam Niemcy, gospodarzy - Austrię i Chorwację.

GRUDZIEŃ

Czystki trwają. Trwa też prepsychanka premiera z prezydentem i układanie wzajemnych relacji. Premier Tusk realizuje pierwsze podróże zagraniczne. Wizyta w Niemczech bez prze-

łomu. Rosja przebąkuje o możliwości zniesienia embarga. Z PiS odeszło 5 posłów. Spalił się samochód Julii Pitera, która została pełnomocnikiem rządu ds. walki z korupcją. Prokuratura wycofała nakaz aresztowania Ryszarda Krauze. Polska podpisuje Traktat reformujący Unii, ale bez Karty Praw Podstawowych. 22 grudnia Polska wchodzi do strefy Schengen, co oznacza zniesienie granic wewnętrznych z Unią. Wydarzeniem grudnia jest odkrycie w Polsce ognisk „ptasiej grypy”. W tonie prasy widać wyraźną „zmianę”. Wcześniej krytykowała ona rząd, przez ostatnie dwa miesiące... opozycję.

W roku 2007 odeszli w Polsce: Wojciech Chudy (filozof z KUL), Tadeusz Nalepa (muzyk), Zygmunt Kęstowicz (aktor), Lech Grobelny (założyciel Bezpiecznej Kasy

Oszczędności - aferzysta), Andrzej Kurylewicz (kompozytor), Jan Tadeusz Stanisławski (satyryk), abp Kazimierz Majdański, Wiktor Zin (architekt, rysownik), Władysław Kopaliński (leksykograf), abp Adam Kozłowiecki, ks. Zdzisław Paszkowski (kapelan Rodzin Katyńskich), bp Ignacy Jez. Jan Kaczmarek (satyryk). Na świecie: Borys Jelcyn (prezydent Rosji), Mściśław Rostropowicz (dyrygent), Abbe Pierre (działacz charytatywny), Ingmar Bergman (reżyser), Michelangelo Antonioni (reżyser), kard. Jean Marie Lustiger, Luciano Pavarotti (śpiewak), Collin Mc'Rae (kierowca wyścigowy), Norman Mailer (pisarz).

z narodowego dziedzictwa

Ewa Ziółkowska

MARCELLO BACCIARELLI*Włoch z pochodzenia, Polak z wyboru*

Przed 190 laty, 5 stycznia 1818 roku, zmarł w Warszawie Marcello Bacciarelli, pierwszy nadworny malarz Stanisława Augusta, wieloletni bliiski współpracownik i przyjaciel króla.

Bacciarelli - Autoportret z synem

Ten „Włoch z pochodzenia, a Polak z wyboru” przyszedł na świat 16 lutego 1731 roku w Rzymie, gdzie uczył się malarstwa u Marco Benefiala. Karierę artystyczną rozpoczął w Dreźnie od kopiowania obrazów z galerii królewskiej i malowania portretów osobistości dworskich. Tam też w 1755 roku pojął za żonę swoją uczennicę, Saksonkę, Joannę Fryderykę Richter. Podczas wojny siedmioletniej wraz z dworem Augusta III Sasa mieszkał w Warszawie. Prawdopodobnie wtedy poznał stolnika litewskiego Stanisława Poniatowskiego, przyszłego króla polskiego. Młody, utalentowany malarz wkrótce został zaproszony do Wiednia, aby na dworze Marii Teresy malować portrety członków rodziny cesarskiej.

Nie skorzystał z ponownego zaproszenia do Dreznia, bo przystał na propozycję złożoną przez nowo wybranego na tron polski Stanisława Augusta. Został jego nadwornym malarzem, wiążąc całe swoje dalsze życie z Warszawą. Jednym z najważniejszych jego zadań było zdobienie Zamku Królewskiego i Łazienek. Wraz z architektem Jakubem Fontaną i malarzem Janem Bogumiłem Plierschem wykonał dekorację zamkowego Gabinetu Marmurowego. Złożyły się na nią 22 portrety królów polskich i plafon „Wieczność”, a także portret Stanisława Augusta w stroju koronacyjnym (ilustr.). Bacciarelli malował głównie portrety króla, według niektórych świadectw stworzył ich aż 250. Był także autorem dziesiątków innych prac malarskich, autoportretów, portretów dworskich oraz wielkich malowideł alegorycznych o treści historycznej i mitologicznej. Twórczość Bacciarellego zalicza się do klasycyzmu, choć zawiera wyraźne elementy późnego baroku i rokoka. „Dla naszej sztuki ma zasługi ogromne. W ścisłej współpracy z królem potrafił włączyć życie artystyczne Polski

w nurty, kierunki i mody owej epoki. Spełnił zadanie nieomal pokolenia malarzy (...). Twórczość jego stanowi ogniwo łączące malarstwo sarmackie ze sztuką europejską najbardziej w tym okresie nowoczesną.” (Alina Chyczewska: *Marcello Bacciarelli*)

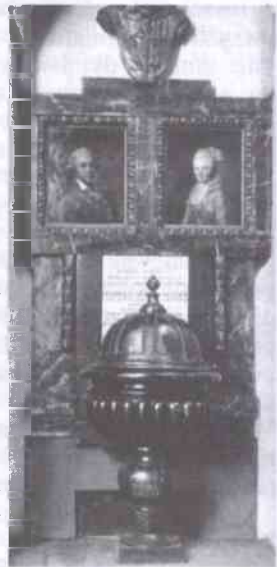
Bacciarelli był również dyrektorem generalnym budowli stanisławowskich oraz głównym doradcą króla w sprawach artystycznych. Sprawował opiekę nad jego zbiorami sztuki i współtworzył królewską kolekcję. Na potrzeby artysty Stanisław August oddał dawny budynek gospodarczy na przedłużeniu północno-wschodniego skrzydła zamku, gdzie w 1766 r. Bacciarelli założył Malarnię Królewską. Pod jego kierunkiem kształciło się w niej wielu adeptów sztuki malarskiej i stanowiła ona załóżek warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych. Z pracownią związanych było wielu wybitnych artystów - pedagogów: Bełłotto, Całotta, C...

letto, Jan Piotr Norblin, francuski portrecista Jean Marteau, rzeźbiarz André Le Brun. Malarnia była wyposażona i finansowana przez króla. Najzdolniejszym uczniom przyznawano stypendia, także zagraniczne. Bacciarelli stał się ważną postacią polskiego życia artystycznego. Był stałym bywalcem królewskich obiadów czwartkowych. W 1807 r. przyjęto go w poczet członków Towarzystwa Przyjaciół Nauk, a 10 lat później mocno już sędziwy Bacciarelli został honorowym dziekanem Oddziału Nauk i Sztuk Pięknych Królewskiego Uniwersytetu Warszawskiego.

Przez 55 lat artysta mieszkał wraz z żoną i pięciorgiem dzieci na Zamku Królewskim. Miał też letnią pracownię w swojej posiadłości niedaleko Belwederu. Wilę wzniesioną według projektu Jana Chrystiana Kametzera po śmierci malarza spadkobiercy sprzedali S. Chovotowi, który założył w niej restaurację ogródkową pod nazwą „Bagatela”. Pałacyk spalony w czasie II wojny światowej nie został odbudowany. Określenie „Bagatela” przetrwało do dziś w nazwie ulicy łączącej pl. Unii Lubelskiej z ul. Belwederską. Niewielka przecinająca ją uliczka nosi imię Bacciarellego.

Królewski malarz, zgodnie z wolą wyrażoną w testamencie, pochowany został w podziemiach kościoła Belwederskiego na Ujazdowie, obok zmarłej 9 lat wcześniej małżonki. Wkrótce, w związku z zamierzeniami zburzenia świątyni, zwłoki obojga przeniesiono do Katedry św. Jana, gdzie synowie i wnuki malarza ufundowali pamiątkowe epitafium (fot.). Zdobiły je portrety Bacciarellego i jego żony Joanny Fryderyki. W części centralnej znajdowała się tablica z białego marmuru z łacińską inskrypcją. W czasie Powstania Warszawskiego epitafium podzieliło los świątyni - zostało obrócone w gruzy. Plany jego rekonstrukcji, jak dotychczas, nie doczekały się realizacji.

W styczniu 1998 roku z inicjatywy potomków malarza i Towarzystwa Przyjaciół Zamku Królewskiego Marcello Bacciarellego uczczono dwiema tablicami. Pierwszą umieszczono w podziemiach Archikatedry Warszawskiej, na wprost sarkofagu Stanisława Augusta. Drugą wmurowano na placu Zamkowym, na obecnym Pałacu Ślubów - budynku, w którym mieściła się Malarnia Królewska, zwanym dawniej Bacciarellówką. Twórczość Marcello Bacciarellego - jednego z najwybitniejszych artystów polskiego Oświecenia - była tak wysoko ceniiona, że za wstawiennictwem króla w 1768 roku, czyli równo 240 lat temu, Sejm Rzeczypospolitej nobilitował go, nadając mu polskie obywatelstwo i przyjmując w poczet szlachty polskiej. Symbolem trwałych związków malarza z Polską był herb nadany mu wraz z polskim indygenatem szlacheckim. Na tarczy herbowej do włoskiego herbu „Bacciarelli” dodano wizerunek Orła Białego. Polska bowiem stała się jego wybraną Ojczyzną i dobrze jej służył w ciągu swego długiego, pracowitego życia.

ROK 2007

Marek Brzeziński

Oglądając się za siebie w przeszłość i analizując najważniejsze wydarzenia mijającego roku, można pokusić się o zastosowanie jednej z dwóch metod: jedna to chronologia wydarzeń, druga to odkucie kufrów na strychu pamięci. Każda ma swoje wady i zalety.

Ta pierwsza pomaga po latach przypomnieć sobie o rzeczach, o których zapominamy, ale jest nieco sztywna. Ta druga jest subiektywna i wybiórcza. Odbywa się pod dyktando systemu wartości każdego z nas, naszej percepcji, a jak wiadomo, mechanizm pamięci ma cudowną w niektórych przypadkach, ale zgubną dla naszego celu, zdolność do zapominania. Jednak warto ją zastosować, bo wtedy wiadomo, co było ważne, a co cieszyło się powodzeniem tylko ulotnej chwili. A jako że jest to felieton, a nie rocznik, sięgniemy do pamięci.

Dwa razy wybory - raz parodia z demokracji

Te pierwsze, demokratyczne, to wybory we Francji późną wiosną i w Polsce na jesieni. Satyrą demokracji, i to w bardzo złym guście, były grudniowe wybory w Rosji. Sarkozy po kluczowej dla kampanii debacie telewizyjnej stał się bardziej wiarygodnym symbolem zmian, których Francja się bała, ale które były dla niej jedynym ratunkiem. Na fotelu prezydenta Francji zasiadł Nicolas Paul Stephane Sarkozy de Nagy-Bocsa, urodzony 28 stycznia 1955 roku w XVII dzielnicy Paryża. Pół krwi Węgier, pół krwi grecki Żyd. Kocha Francję i jest Europejczykiem. Czy Francuzi mają prawo wierzyć, że z osobą nowego prezydenta nadejdą tak konieczne dla Francji zmiany? Na to czeka nie tylko Francja, ale i cała Europa.

Niemieckie schody

Prasa niemiecka pisze o otwartej niechęci między Merkel a Sarkozym. Niemiecki minister finansów Steinbrueck pyta zjadliwie prezydenta Francji, dlaczego tak hojnie rozdaje finansowo-podatkowe podarunki swojemu elektoratowi. Sarkozy z wrodzonym sobie temperamentem atakuje Steinbruecka, pytając, kto mu dał prawo, aby w ten sposób się odzywać do prezydenta. Na zamku Messeberg, w czasie nieformalnego spotkania niemieckiej kanclerz z francuskim prezydentem, kolejny zgrzyt. Francja chce rozwijać energię nuklearną, na Niemców działa to jak płachta na byka. Sarkozy, wobec słów krytyki, oddaje honor zaletom ducha niemieckiej kanclerz, ale dodaje, że Niemcy przechodzą okres gwałtownych przemian pod wpływem osobowości pani Merkel, która pochodzi ze „Wschodnich Niemiec”. Dobrze, że nie zapytał, czy nie musiała, jako córka pastora w NRD, być szpiegiem Stasi, aby jeździć Trabantem. Jest jeszcze język ciała. Merkel jest córką protestanckiego pastora. W jej domu panowała atmosfera powściągliwości - każdy wiedział, gdzie jest jego miejsce, komentarze wypowiadano cichym głosem, a emocje trzymano na uwięzi. Nicolas Sarkozy to inny biegun. Po jego stronie stołu krzyczy się, wywraca oczyma, gestykulacją podkreśla wagę słów, podskakuje na nóżce i łapie się za głowę. Merkel nie znosi, kiedy Sarkozy wita ją całusami, łapie za łokieć albo rękę, kiedy eksploduje w gejzerze emocji, w których Merkel widzi chaos. Ciąg dalszy nastąpi w 2008.

Jesień przynosi wybory w Polsce

Ze sceny znikają jak zły sen Liga Polskich Rodzin i Samoobrona Leppera, którego do życia politycznego powołał w Polsce komunista Leszek Miller, tak jak socjalista Mitterrand - Le Pena. Nadchodzi okres „polskiej kohabitacji”. Prezydent Kaczyński i premier Tusk. Korzenie tkwią w 2007, co będzie dalej, podobnie jak w przypadku Francji, pokaże rok 2008. Bardziej przewidywalna jest sytuacja w Rosji. W rok po zamordowaniu Li-

twinienki i Politkowskiej, despota na Kremlu umacnia swoją władzę. Metody KGB są wiecznie żywe. Stalowy wzrok Putina zabija opozycję, niszczy przeciwników, toruje drogę do władzy absolutnej - do władzy cara. Pseudowybory ją utwierdzają. Putin depreczuje swobody obywatelskie, gwałci zasady demokracji, a Zachód mu przyklaskuje ze śpiewem na ustach i, jak Sarkozy, śpieszy z „serdecznymi gratulacjami”. Jednak Merkel to nie Schroeder. Tutaj nie ma pobożania. Z Berlina padają ciężkie słowa potępienia pod adresem Putina, któremu biją brawo wszyscy, od Busha po Blaira. Premier Wielkiej Brytanii, który z uśmiechniętego chłopczyka przerodził się w polityka miary europejskiej, nie potrafi się wyzwolić spod obłudnego jarzma Moskwy. Blair przekazuje stery rządów Brownowi. To najpopularniejsze nazwisko na Wyspach. Gordon Brown jest również tuzinkowy. I w tym może tkwić jego siła. Od przewodniczki na Downing Street pod numer 10 niczym się nie wyróżnił. Także nie wysłał życzeń Putinowi. Nijakość czasami popłaca, ale Europa, czy nijaka, czy ta, o bardziej wyrazistej twarzy, ma kłopot.

Energetyka to wielki problem dla Europy

Aby nie wpaść w sieci pajaka - Putina, Stary Kontynent musi znaleźć kraniki, z których popłyną gaz i ropa nie wyprodukowane w Rosji i nie sprzedawane przez Rosję. Pewną nadzieję dają starania Danii, która usiłuje uzyskać od ONZ zgodę na eksploatację podmorskich złóż, jakie znajdują się w pobliżu Grenlandii, cieszącej się wielką autonomią, ale jednak należącej do Korony Duńskiej, największej wyspy na naszym globie. Jak zwykle bruździ Rosja, która twierdzi, że niemal półtora miliona kilometrów kwadratowych z dotychczas międzynarodowych wód należy się jej... jak psu zupa, bo to jest przedłużenie szelfu syberyjskiego. Na głębokości ponad czterech tysięcy dwustu metrów, pod Biegunem Północnym, rosyjska ekspedycja naukowa umieszcza flagę Rosji. Biegun Północny należał do wszystkich - teraz ma być rosyjski. Co więcej, poza ropą i gazem, Arktyka ma także kryć złoża diamentów, złota i niklu. Embargo na polskie mięso. Szarpanie i dzielenie Europy w imię rzymskiej maksy „divide et impera”, prowokacje - to pełny zestaw dań serwowanych przez rosyjską kuchnię dyplomatyczną.

Ale przecież na polityce życie się nie kończy

Siostra zakonna, która wyzdrowiała za wstawiennictwem zmarłego papieża Jana Pawła II, Marie-Simon Pierre, czterdziesto-pięcioletnia zakonnica z Kongregacji Sióstr Katolickiego Macierzyństwa - założonej w latach trzydziestych i zajmujących się pomocą położnym. O jej wyzdrowienie do zmarłego papieża modliły się siostry z jej zakonu. Lekarze stwierdzili u siostry Marie-Simon Pierre chorobę Parkinsona. Patrząc na cierpiącego Jana Pawła II, czerpała siłę i nadzieję. Po modlitwach neurolog stwierdził całkowite zniknięcie objawów choroby Parkinsona. Przyczyn tego medycyna nie była w stanie wyjaśnić. Michel Platini zostaje szefem UEFA, Europejskiej Federacji Piłki Nożnej. To głównie za jego sprawą Polska i Ukraina dostały organizację Finałów Mistrzostw Europy w 2012 roku. Tour de France toczony robactwem... doping. Puchar Świata w rugby udowodnia, że piłka nożna to sport dżentelmenów dla chuliganów, a rugby to sport chuliganów dla dżentelmenów. W Berlinie, w finale mistrzostw świata w piłce nożnej, słynny cios Zidane każe się zastanowić nie tylko nad fair-play, ale i nad różnicami kulturowymi - gdzie dla kogo przebiegają granice honoru, kogo obraził Włoch? Religię? Matkę? Żonę? Czy tak idol powinien zareagować? Mistrzostwa świata w piłce ręcznej pań i Polacy przegrywają walkę o złoto z Niemcami. Małysz w fenomenalny sposób zdobywa Puchar Świata i tytuł mistrza świata. W Paryżu Kongres Matek w siedzibie UNESCO. Historia pary, która pogryzła urzędnika francuskiego urzędu skarbowego, tysiące kaczek-zabawek wykonanych z trujących substancji rączkami „Made in China” pływające po oceanie po zatonięciu konteneru i plany faceta, który chciał pomalować Mont Blanc.

W Nowym Roku 2008 życzę Państwu wieści radosnych, śmiesznych, zabawnych i pouczających. Do siego Roku.

LA PAGE DES FRANCOPHONES de Richard Zienkiewicz (riczienk@laposte.net)

AUX DERNIÈRES NOUVELLES

Ou les dernières brèves de l'année 2007.

□ D'après un sondage PBS pour Gazeta Wyborcza, la PO devance toujours le PiS avec 55% de soutien pour les libéraux contre 24% pour les conservateurs. La politique tout sourire du Premier ministre semble payer. Certes, «qui va piano va sano et va lontano» comme le dit le dicton, mais «rira bien qui rira le dernier» comme le dit aussi un autre bon vieux dicton. Lorsque viendra le temps de prendre des décisions difficiles et impopulaires, les taux fléchiront et les rires deviendront sans doute plus amers.

Dans la même veine, un sondage CBOS nous indique que la Diète actuelle bénéficie d'une confiance encore jamais atteinte par cette institution depuis 1991. Les personnes interrogées lui prêtent une plus grande autorité (60%) et une meilleure représentation des intérêts des citoyens (57%). La moitié (51%) pense qu'il y aura moins de conflits dans l'hémicycle. 58% déclarent que la Diète sera meilleure que la précédente, tandis que 7% estiment qu'elle sera pire. Pour l'instant, les députés se tourment plus les pouces qu'autre chose. Pourtant, comme le notent les spécialistes, la PO et le PSL devraient avoir les tiroirs débordant de projets de loi préparés lors de la législature précédente, dont ils avaient fait la promotion pendant la campagne, et qu'ils devaient sortir rapidement après avoir remporté les élections. Toujours piano, piano...

Actuellement, c'est surtout la valse des postes qui va bon train. Les hauts fonctionnaires mis en place par le PiS, qui avaient remplacé ceux installés par la gauche au pouvoir, ceux-ci ayant déjà remplacé... Vous connaissez la suite. On peut ainsi remonter à dix-sept ans en arrière. Pourtant, il existe bien une ENA polonaise créée avec le concours de la France pour la constitution d'un corps de hauts fonctionnaires au service de l'État, assurant la permanence de l'administration quelle que soit la couleur politique de la majorité. Contrairement aux annonces faites avant les élections, le nouveau pouvoir s'adonne aux mêmes travers que ses prédécesseurs. Le PSL est très fort en matière de rotation du personnel administratif. L'argument, utilisé par tous, c'est que quelqu'un d'un parti au pouvoir a tout autant le droit qu'un autre d'exercer de hautes responsabilités, et que le parti a également des compétences à utiliser. En fait, le fond des choses, c'est que beaucoup de personnes se sont mouillées la chemise pendant la campagne électorale pour faire élire les listes du parti en question, et que maintenant ces personnes passent à la caisse pour être payées de retour. Et quand on gagne, cela en fait des mains qui se tendent!

□ Le Premier ministre a revêtu son cos-

tume de commis voyageur pour entreprendre une tournée à l'étranger en commençant par Bruxelles et les institutions européennes. Par rapport à celui parlé par les conservateurs, on a noté que le langage tenu par les libéraux polonais avait changé pour mieux coller à celui de l'Union européenne. C'est une chose que l'atmosphère soit détendue et que les sourires s'accrochent sur les visages des protagonistes. Mais la construction européenne, ce n'est pas que cela. C'est aussi des négociations difficiles où chaque pays défend avant tout, bec et ongles, ses propres intérêts. Là, à l'abri des micros et des caméras, on doit laisser les sourires au vestiaire et viser le concret.

□ Dans un sondage PBS publié par Gazeta Wyborcza, 50% des personnes interrogées ont répondu que c'est l'Allemagne qui devrait être le partenaire privilégié de la Pologne. Derrière, viennent les États-Unis (33%), la Russie (28%), la France (22%) et la Grande-Bretagne (18%). 61% des enquêtés estiment qu'il convient de traiter l'Allemagne comme n'importe quel autre pays. Personne chez les 18-24 ans ne songe à un devoir de prudence à l'encontre de ce pays, alors que 29% des plus de 60 ans estiment qu'elle est nécessaire.

□ Depuis le 22 décembre, la Pologne fait partie de la zone de Schengen. Concrètement, cela veut dire qu'il n'y aura plus de contrôle à la frontière pour les ressortissants des pays de l'Union européenne signataires de l'accord. Si pour les jeunes, c'est une évidence, pour les plus âgés, c'est une véritable révolution et la preuve, s'il en était encore besoin, que la Pologne appartient bien à l'Europe et a coupé définitivement avec le passé. Depuis le temps que je passe à Świecko, je me demandais toujours si cela arriverait un jour et quand. C'est chose faite et c'est une page d'histoire qui se tourne définitivement. Maintenant, la question est de savoir si l'on passera toujours au ralenti, comme entre la France et la Belgique, ou si l'on passera à vive allure sans s'arrêter, sans remarquer la frontière, comme entre la Belgique et l'Allemagne? Si les contrôles disparaissent à la frontière, ils pourront se faire d'une manière inopinée n'importe où sur la route, même au bas de chez soi.

□ Avec la perte des élections, la zizanie est entrée au PiS. Certains membres, et non des moindres, comme Ludwik Dorn considéré autrefois comme le troisième jumeau, reprochent à Jarosław Kaczyński son autoritarisme. Celui-ci a été reconduit à la tête de son parti, mais le conflit n'est pas réglé. Le PiS va-t-il à terme éclater?

W nocy z czwartku 20 na piątek 21 grudnia ostatecznie pożegnaliśmy się z żelazną kurtyną, która przez blisko 50 lat dzieliła Europę. 9 krajów środką Europy, które należą do Unii Europejskiej od 2004 roku, znalazło się w nieposiadającej już ani jednej wewnętrznej granicy strefie Schengen.

Oznacza to, że Polacy, obywatele Republiki Bałtyckich, Czech, Słowacji, Węgier, Słowenii i Malty podróżować mogą bez pokazywania paszportów po 24 państwach Europy, od Estonii po Portugalię. Nie muszą już czekać w długich kolejkach na granicy i poddawać się kontrolom celnym. 20 grudnia o północy postawiono uroczyste pieczęć na ostatnich paszportach, rozpoczął się też demontaż posterunków granicznych. Za rok do strefy Schengen (składającej się do 21 grudnia z 13 krajów Unii Europejskiej, Norwegii i Islandii) przyłączą się Cypr i Szwajcaria. Wielka Brytania i Irlandia wolą na razie pozostać na boku.

Jak powiedział premier Czech Mirek Topolánek, mur berliński burzony był etapami: pierwszy etap to był rok 1989, drugi - grudzień 2007 i rozszerzenie strefy Schengen na nowe kraje Unii. „Przestaliśmy być Europejczykami drugiej kategorii” - podkreślił z kolei premier Słowacji Robert Fico, który 20 grudnia użył piły do zlikwidowania bariery na granicy austriacko-słowackiej. W ciągu ostatnich 3 lat Słowacy często żalili się na nieprzyjemne, drobiazgowo kontrole na granicy z Austrią. Od Bożego Narodzenia oddychają zatem z ulgą. „To, co się stało - zauważył premier Węgier Ferenc Gyurcsány - było nie do wyobrażenia dla ludzi mojego pokolenia, czy też pokolenia moich rodziców. Kiedy giną granice w Europie, idea europejska staje się rzeczywistością.”

Przystąpienie 8 krajów Europy Środkowej do obszaru Schengen uwarunkowane było spełnieniem dwóch kryteriów. Po pierwsze, kraje te musiały udowodnić, że bezpieczeństwo na ich granicach lądowych, morskich i lotniczych jest stuprocentowe. Granice te stały się jednak zewnętrznymi granicami strefy i, chciałoby się powiedzieć, rodzajem nowej „żelaznej kurtyny”, oddzielającej Unię Europejską od takich państw jak Ukraina, Rosja, czy Białoruś. Drugim warunkiem było włączenie sił bezpieczeństwa poszczególnych krajów do Systemu Informacji Schengen - bazy informatycznej, zbierającej dane na temat osób zaginionych lub poszukiwanych przez policję oraz przedmiotów, które zostały skradzione: pojazdów, broni, dokumentów tożsamości. W najbliższych latach powstać ma drugi projekt Systemu Informacji Schengen, który pozwolić ma na gromadzenie danych biometrycznych, głównie odcisków palców. Z pomocą finansową i techniczną Unii Europejskiej kontrole na zewnętrznych granicach obszaru Schengen zostały wzmocnione. Słowenia, która zlikwidowała dziesiątki przejść granicznych z Chorwacją, zatrudniła blisko 2 tysiące policjantów do ochrony wspólnej, chorwacko-słoweńskiej granicy. Tysiące mundurowych pilnuje wschodniej granicy Polski. Wraz z otwarciem granic wzrosła obawa przed napływem przestępczości z zewnątrz. Prasa niemiecka doniosła, że niebawem w Niemczech systemy alarmowe i pancerne drzwi. Zacieśniono także istniejącą od dawna współpracę policji krajów należących do strefy Schengen. Na granicy polsko-niemieckiej, w okolicach Słubic, od wielu tygodni bezpieczeństwa pilnują mieszane, polsko-niemieckie patrole. Operują one w promieniu 30 kilometrów od granicy. 100 policjantów przeszło szczegółowe szkolenie, ucząc się języka sąsiadów i obowiązujących przepisów, między innymi tego, że policjant niemiecki nie ma prawa zatrzymać Polaka na polskim terytorium i oczywiście odwrotnie, policjant polski nie ma prawa aresztowania obywatela niemieckiego na terenie Niemiec.

Warto jeszcze przypomnieć, że swobodny przepływ osób i towarów w Europie był jednym z celów traktatu rzymskiego podpisanego w 1957 roku. O konkretnym wprowadzeniu go w życie zaczęto mówić dopiero w 1985 roku. Odpowiednie porozumienie podpisane zostało wtedy w mieście Schengen w Luksemburgu przez kraje Beneluxu, Francję i Niemcy.

Ex libris

Czarna księga nowych prześladowań

Franciszek L. Cwik

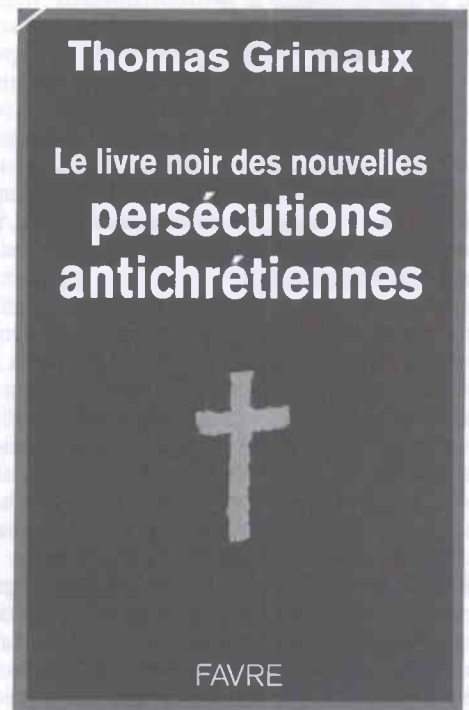
Na francuskim rynku księgarskim ukazała się praca Thomas'a Grimaux zatytułowana „Czarna Księga Nowych Prześladowań Antychrześcijskich”.

Thomas Grimaux od lat zajmuje się tym bolesnym, ale wciąż zbyt mało znanym opinią publiczną, problemem. Książka, którą oddaje w ręce Czytelników, nie jest zwykłym raportem, chce ona przede wszystkim ukazać zakres nowych prześladowań, które, zdaniem autora, przyjmują bardziej groźny i powszechny charakter, niż miało to miejsce w pierwszych wiekach naszej ery, które słusznie zostały nazwane „Czasami Męczenników”. Okazuje się niestety, że obiektywny obserwator dostrzega dzisiaj nową epokę prześladowań, a dokładniej mówiąc: epokę nowych prześladowań. Nowych, bo różnią się one od tych, z pierwszych wieków, zasięgiem, zakresem ilościowym i geograficznym oraz stosowanymi środkami.

O ile w pierwszych wiekach można mówić o około kilku tysiącach prześladowanych chrześcijan, to obecne cyfry idą w dziesiątki i setki milionów. W pierwszych wiekach agresje ograniczały się do kilku krajów, dzisiaj mają one miejsce na wszystkich kontynentach. W początkach chrześcijaństwa „ograniczano się” do krzyżowania, wieszania lub rzucania na pożarcie lwom. Obecnie stosuje się „sofistyczne” środki indywidualnej i masowej manipulacji. Teraz prześladowania nie są dziełem jakiegoś obłąkanego dyktatora. Ich źródła wywodzą się z ustrukturuwanego myślenia: prześladowuje się, bo się tego chce, bo taki jest cel polityczny, czy religijny. Prześladowuje się w imię państwa, doktryny, jakiejś „religii”. W ten sposób prześladowania stają się instytucjonalne.

Autor wyróżnia trzy źródła nowych prześladowań. Są nimi: fundamentalizm hinduski lub buddyjski, komunizm i islamizm. Wspólnym celem fundamentalistów hinduskich i buddyjskich jest odnowienie i zaprowadzenie hinduizmu i buddyzmu w ich „czystym oryginale”, co oznacza w praktyce pozbycie się chrześcijan z „ich ziemi”. Traktują ich bowiem jako najważniejszych wrogów. „Idylliczne sceny z kart pocztowych nie mają nic wspólnego z rzeczywistością, w jakiej żyją chrześcijanie w Indiach, Sri Lance, Nepalu, Mongolii i Birmie”, pisze autor. W krajach tych chrześcijanie są dyskryminowani na płaszczyźnie legislacyjnej, politycznej i ekonomicznej. Często są atakowani fizycznie. Co prawda nie wszyscy wyznawcy hinduizmu prześladowują chrześcijan, robi to jednak mniejszość, która często posiada duże polityczne wpływy w stanowych i krajowych parlamentach. Najgorszą sytuację mają chrześcijanie w stanach Arunachal Pradesh, Orissa, Madhya Pradesh i Chhattisgarh.

Kiedy ekstremiści posiadają władzę lokalną, wprowadzają w życie nacjonalistyczną teorię tzw. hindutwę. W takiej sytuacji każdy

środek jest dobry, by zranić, poprzez obelgi lub prawo zabraniające rozpowszechniania się chrześcijaństwa. Wprowadza się ustawy nakładające podwójne kary dla tych, którzy przechodzą na chrześcijaństwo. Pozbawia się tych ludzi korzyści socjalnych i ekonomicznych. Prawa tego nie stosuje się zaś w przypadku chrześcijanina przyjmującego hinduizm.

Mimo upadku muru berlińskiego i ZSRR, komunizm wciąż walczy z chrześcijaństwem. Wystarczy przypatrzeć się sytuacji w Chinach, w pobliskim im Wietnamie, w Ameryce Łacińskiej, gdzie marksistowscy rewolucjoniści przejęli władzę. Ponadto, nawet po upadku muru berlińskiego, światowa opinia publiczna pozostaje podana komunistycznym manipulacjom. Jednym z przykładów na to jest choćby częste przedstawianie Piusa XII jako sprzymierzeńca Hitlera.

Setki tysięcy chrześcijan cierpi prześladowania ze strony islamistów. Thomas Grimaux sięga do początków islamu, by pokazać, że był on zawsze propagowany w historii przez handel albo przy pomocy miecza, co oczywiście łączyło się z gwałtem i prześladowaniami innych, w tym głównie chrześcijan.

Obecnie obserwuje się nawrót do tego „czystego islamu”, a więc sięganie do starej, wypróbowanej metody jego propagowania, bo mimo że „dżihad” oznacza „wysiłek”, walkę na boskiej drodze, to od zawsze był on orężem podboju, niezależnie czy był prowadzony przez kalifów czy Bin Ladena.

Dokończenie na str. 16

Ciąg dalszy ze str. 3

Rodzina Wspólnotą Pokoju z Orędzia Benedykta XVI na Światowy Dzień Pokoju - 1 stycznia 2008 r

Rodzina, społeczeństwo i pokój

2. Rodzina naturalna, jako głęboka wspólnota życia i miłości oparta na małżeństwie mężczyzny i kobiety², stanowi «pierwsze miejsce „humanizacji” osoby i społeczeństwa»³, «kolebkę życia i miłości»⁴. Słusznie zatem „Kompendium nauki społecznej Kościoła” uznaje rodzinę za pierwszą

naturalną społeczność, «instytucję Bożą, która leży u podstaw życia osób, jako pierwowzór każdego porządku społecznego»⁵.
3. Faktycznie, żyjąc w «zdrowej» rodzinie, poznaje się niektóre podstawowe komponenty pokoju: sprawiedliwość i miłość pomiędzy braćmi i siostrami, władzę, jaką sprawują rodzice, pełne miłości posługiwanie najszlachetniejszym członkom - małym, chorym, albo starszym, wzajemną pomoc w życiowych potrzebach, gotowość do akceptacji drugiego człowieka i, gdy zachodzi taka potrzeba, do przebaczenia. Dlatego rodzina jest *pierwszą i niezastąpioną wychowawczynią do życia w pokoju*. Nie dziwi więc, że przemoc, do której dochodzi w rodzinie jest uznawana za coś, czego nie można tolerować. Kiedy zatem twierdzimy, że rodzina jest «pierwszą i żywotną komórką społeczeństwa»⁶, mówimy o sprawie zasadniczej. Rodzina jest fundamentem społeczeństwa również dlatego, że *pozwala, w determinujący sposób doświadczyć, czym jest pokój*. I dlatego wspólnota ludzka nie może obejść się bez posługi, jaką pełni rodzina. W jakim innym miejscu kształtująca się ludzka istota mogłaby lepiej poznać naturalny «smak» pokoju, jeśli nie w rodzinnym «gnieździe», które daje mu natura? *Język, jakim posługuje się rodzina, jest językiem pokoju* i z jego zasobów zawsze powinniśmy czerpać, aby nie zapomnieć «mowy» pokoju. W procesie inflacji słowa społeczność nie powinna tracić odniesienia do «gramatyki», której każde dziecko uczy gesty i spojrzenia matki i ojca, zanim jeszcze zrozumie ono ich słowa.

4. Z uwagi na to, że rodzina bierze na siebie obowiązek wychowywania swoich członków, *ma ona specyficzne prawa*. *Powszechna Deklaracja Praw Człowieka*, będąca zdobyczą cywilizacji prawnej o *naprawdę uniwersalnej wartości*, stwierdza, że «rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i Państwa» (art. 16/3). Stolica Apostolska, pragnąc przyznać szczególną *godność prawną* rodzinie, ogłosiła *Kartę Praw Rodziny*. We wstępie do niej czytamy: «Prawa ludzkie, chociaż ujęte jako prawa jednostki, posiadają podstawowy wymiar społeczny, wyrażający się w sposób zasadniczy i przyrodzony w rodzinie»⁷. Prawa zawarte w *Karcie* są wyrazem i wykładem prawa naturalnego, zapisanego w sercu człowieka i unaocznionego mu przez rozum. Negowanie czy choćby tylko ograniczanie praw rodziny, zakrywa prawdę o człowieku i przez to *zagroza samemu podstawom pokoju*.

5. Kto zatem, nawet nieświadomie, działa na szkodę instytucji rodziny i ją osłabia, naraża na szwank pokój całej wspólnoty narodowej i międzynarodowej, gdyż osłabia instytucję, która jest *faktycznie główną szkołą pokoju*. Ten punkt zasługuje na szczególną refleksję: wszystko, co osłabia rodzinę opartą na małżeństwie mężczyzny i kobiety, co wprost czy pośrednio powoduje, że zmniejsza się jej gotowość do odpowiedzialnego przyjmowania nowego życia, co utrudnia jej korzystanie z prawa do tego, by przede wszystkim ona była odpowiedzialna za wychowanie dzieci, stanowi obiektywną przeszkodę na drodze do pokoju. Rodzina potrzebuje domu, pracy albo słusznego wynagrodzenia za pracę rodziców w domu, szkoły dla dzieci, podstawowej opieki zdrowotnej dla wszystkich. Kiedy społeczeństwo i politycy nie starają się pomóc rodzinie w tych dziedzinach, pozbawiają się istotnych zasobów służących pokojowi. Specjalna odpowiedzialność za promowanie poszanowania rodziny, informowanie o jej oczekiwaniach i prawach, ukazywa-

nie jej piękna spoczywa szczególnie na środkach społecznego przekazu, ze względu na ich możliwości edukacyjne. (...)

Rodzina, wspólnota ludzka i środowisko

7. Rodzina potrzebuje domu, odpowiedniego dla siebie środowiska, w którym będzie mogła kształtować własne relacje. *Dla rodziny ludzkiej tym domem jest ziemia*, środowisko, które Bóg Stwórca dał nam, abyśmy w nim żyli w sposób twórczy i odpowiedzialny. Musimy otaczać troską środowisko: zostało ono dane człowiekowi, aby strzegł je i pielęgnował w wolności i z odpowiedzialnością, kierując się zawsze kryterium dobra wszystkich. Oczywiście w całym stworzeniu istota ludzka ma wartość największą. Respektować środowisko, to nie znaczy uznać, że natura nieożywiona czy ożywiona jest ważniejsza od człowieka. Nie znaczy jednak też, że można egoistycznie uważać, iż w pełni możemy nią dysponować dla własnych interesów, gdyż przyszłe pokolenia również mają prawo do korzystania z dóbr stworzenia, postępując w duchu tej samej odpowiedzialnej wolności, której domagamy się dla siebie. Nie można też zapominać, że w wielu przypadkach ubodzy są odcięci od dóbr stworzonych o powszechnym przeznaczeniu. Dziś ludzkość niepokoi się o przyszłą równowagę ekologiczną. Oceny sytuacji w tym względzie należy dokonywać z rozwagą, poprzez dialog ekspertów i znawców, bez ulegania presjom ideologicznym sugerującym pochopne wnioski, a przede wszystkim budując wspólnie model zrównoważonego rozwoju, który może zapewnić dobrobyt wszystkim w poszanowaniu równowagi środowiskowej. Jeśli ochrona środowiska wiąże się z kosztami, winny one być rozkładane sprawiedliwie, z uwzględnieniem różnorodności rozwoju w poszczególnych krajach i w poczuciu solidarności z przyszłymi pokoleniami. Rozwaga nie oznacza, że unika się odpowiedzialności i odwleka decyzje; zobowiązuje raczej do wspólnego podejmowania decyzji po odpowiedzialnym przemyśleniu drogi, jaką należy pójść, stawiając sobie za cel umocnienie przymierza między człowiekiem a środowiskiem, mającego odzwierciedlać stwórczą miłość Boga, od którego pochodzimy i ku któremu zdążamy.

8. Zasadnicze znaczenie ma w tym względzie pojmowanie ziemi jako «naszego wspólnego domu» i - by gospodarować nią w służbie wszystkim - wybieranie raczej drogi dialogu, aniżeli jednostronnych decyzji. Można zwiększyć, jeśli to konieczne, liczbę instytucji o zasięgu międzynarodowym, aby razem podejmować decyzje dotyczące zarządzania tym naszym «domem»; ważniejsze jest jednak takie kształtowanie sumień, aby dojrzało w nich przekonanie o konieczności odpowiedzialnej współpracy. Pojawiające się na horyzoncie problemy są złożone, a czas nagli. By skutecznie stawić czoło sytuacji, trzeba działać zgodnie. Dziedzina, w której szczególnie konieczne byłoby wzmocnienie dialogu między narodami, jest *gospodarowanie zasobami energetycznymi naszego globu*. W tym względzie dwojakie pilne zadanie staje przed krajami rozwiniętymi technologicznie: trzeba z jednej strony zweryfikować wysokie standardy konsumpcji narzucone przez aktualny model rozwoju, a z drugiej poczynić odpowiednie inwestycje, by zróżnicować źródła energii i podnieść wydajność energetyczną. Dynamicznie rozwijające się kraje mają wielkie zapotrzebowanie na energię, ale nieraz jest ono zaspokajane kosztem krajów ubogich, które niedostatecznie infrastruktury, również technologicznych, zmusza do wyprzedawania posiadanych zasobów energetycznych. Czasem ich wolność polityczna⁴ staje się wątpliwa z powodu narzucania im form protektoratu czy w każdym razie uwarunkowań, które są wyraźnie upokarzające.

Rodzina, wspólnota ludzka i ekonomia

9. Istotnym warunkiem panowania pokoju w poszczególnych rodzinach jest fakt, że mają one - jak już zostało to powiedziane - trwały fundament wspólnych wartości duchowych i etycznych.

Trzeba jednak dodać, że rodzina autentycznie żyje w pokoju, kiedy nikomu nie brakuje tego, co niezbędne, a majątkiem rodzinnym - owocem pracy jednych, oszczędności innych i czynnej współpracy wszystkich - dobrze się gospodaruje w duchu solidarności, unikając nadmiaru i bez marnotrawstwa. Pokój w rodzinie wymaga zatem z jednej strony otwarcia na transcendentne dziedzictwo wartości, a z drugiej nie bez znaczenia jest też zarówno roztropne zarządzanie dobrami materialnymi, jak i układanie stosunków międzyosobowych. Gdy brak tego elementu, następuje stopniowa utrata wzajemnego zaufania z powodu niepewnych perspektyw, które stanowią zagrożenie dla rodziny.

10. W taki sam sposób należy mówić o drugiej wielkiej rodzinie, którą jest cała ludzkość. Również rodzina ludzka, którą jeszcze bardziej jednaczy dziś zjawisko globalizacji, potrzebuje, oprócz fundamentu wspólnych wartości, ekonomii naprawdę spełniającej wymogi dobra wspólnego w wymiarze planetarnym. Odniesienie do rodziny naturalnej staje się, również z tego punktu widzenia, szczególnie wymowne. Trzeba zabiegać o prawdziwe, szczerze stosunki między poszczególnymi ludźmi i między narodami, które pozwolą wszystkim współpracować na zasadach równości i sprawiedliwości. Równocześnie trzeba zadbać o rozropne wykorzystywanie zasobów i sprawiedliwy podział bogactw. W szczególności pomoc udzielana krajom ubogim musi być zgodna z kryteriami zdrowej logiki ekonomicznej i należy unikać marnotrawstwa, które w ostatecznym rozrachunku oznacza przede wszystkim utrzymywanie kosztownego aparatu biurokratycznego. Trzeba też w należyty sposób uwzględniać moralny wymóg, jakim jest zagwarantowanie, by organizacja ekonomiczna nie odpowiadała jedynie twardym prawom szybkiego zysku, które mogą się okazać nieludzkie.

Rodzina, wspólnota ludzka i prawo moralne

11. Rodzina żyje w pokoju, jeżeli wszyscy jej członkowie *stosują się do wspólnej normy*: przeciwdziała ona egoistycznemu indywidualizmowi i łączy między sobą jednostki, co sprzyja ich harmonijnemu współistnieniu i celowemu działaniu. To kryterium, samo w sobie oczywiste, *odnosi się również do szerszych wspólnot*: od lokalnych poprzez narodowe aż do społeczności międzynarodowej. Do osiągnięcia pokoju potrzebne jest wspólne prawo, które pomoże wolności być naprawdą sobą, a nie ślepą samowolą, i które chroniłoby słabego przed nadużyciami silniejszego. W rodzinie narodów często dochodzi do postępowania arbitralnego, zarówno wewnątrz poszczególnych państw, jak i w relacjach między państwami. Nie brak też licznych sytuacji, w których słaby musi ustąpić nie ze względu na wymogi sprawiedliwości, ale po prostu siłę tego, kto ma do dyspozycji więcej środków niż on. Trzeba powiedzieć jeszcze raz: siła musi być zawsze podporządkowana dyscyplinie prawa i tak musi być również w stosunkach między suwerennymi państwami.

12. Na temat natury i funkcji prawa Kościół wypowiadał się wielokrotnie: *kryterium normy prawnej*, która reguluje stosunki między ludźmi,⁵ podporządkowując dyscyplinie zachowania zewnętrzne i przewidując również sankcje dla tych, którzy popełniają wykroczenia, jest *norma moralna* oparta na naturze rzeczy, którą umysł ludzki jest w stanie poznać - przynajmniej jej podstawowe wymogi - przyjmując w ten sposób za punkt odniesienia stwórczy Rozum Boga, od którego pochodzą wszystkie rzeczy. Tej normie moralnej winny być podporządkowane wybory sumień i ona winna kierować wszystkimi ludzkimi zachowaniami. Czy istnieją normy prawne regulujące stosunki między narodami tworzącymi rodzinę ludzką? A jeśli istnieją, to czy są skuteczne? Odpowiedź jest następująca: tak, normy istnieją, ale by były naprawdę skuteczne, *trzeba uznać naturalną normę moralną za podstawę normy prawnej*, w przeciwnym razie zdana jest ona na łaskę i nielaskę kruchego, tymczasowego konsensusu.

13. Poznanie naturalnej normy prawnej nie jest niemożliwe dla człowieka, który zagłębia się w swoje wnętrze i, przyglądając się swemu przeznaczeniu, stawia sobie pytania o wewnętrzną logikę najgłębszych skłonności jego istoty. Choć nie bez wahań i niepewności może on odkryć, przynajmniej w istotnych zarysach, *to wspólne prawo moralne*, które, mimo różnic kulturo-

wych, pozwala ludziom zrozumieć się wzajemnie w kwestii najważniejszych aspektów dobra i zła, tego, co sprawiedliwe i niesprawiedliwe. Ważne jest, by dotrzeć do tego podstawowego prawa, angażując w to poszukiwanie nasze najlepsze zasoby intelektualne, nie ulegając zniechęceniu z powodu niejasności i nieporozumień. Faktycznie, wartości zakorzenione w prawie naturalnym są obecne, chociaż w sposób niepełny i nie zawsze konsekwentny, w porozumieniach międzynarodowych, w powszechnie uznawanych formach władzy, w zasadach prawa humanitarnego włączonych do ustawodawstw poszczególnych państw czy statutów organizacji międzynarodowych. *Ludzkość nie jest «pozbawiona prawa».* (...)

Przewycięzanie konfliktów i rozbrojenie

14. *Ludzkość przeżywa dziś niestety wielkie podziały i ostre konflikty, których posępny cień kładzie się na jej przyszłości.* Na rozległych obszarach globu narastają napięcia, podczas gdy niebezpieczeństwo, że coraz więcej krajów będzie posiadało broń nuklearną budzi w każdym odpowiedzialnym człowieku uzasadniony niepokój. Trwa wciąż wiele wojen domowych na kontynencie afrykańskim, choć liczne kraje zrobiły tam postępy w zakresie wolności i demokracji. Bliski Wschód nadal jest widownią konfliktów i zamachów, których wpływ obejmuje również sąsiadujące kraje i regiony, co stwarza zagrożenie, że i one znajdą się w spirali przemocy. W planie bardziej ogólnym trzeba niestety odnotować ze smutkiem wzrost liczby *państw uczestniczących w wyścigu zbrojeń*: nawet kraje określane jako rozwijające się, przeznaczają znaczną część ze swego szczonego dochodu narodowego na zakup broni. Odpowiedzialność za ten zgubny handel ponosi wiele stron: zarówno przemysłowo rozwinięte kraje świata, które czerpią ogromne zyski ze sprzedaży broni, jak i oligarchie będące u władzy w wielu krajach ubogich, które chcą wzmocnić swą pozycję przez zakup coraz bardziej nowoczesnej broni. W czasach tak trudnych naprawdę konieczne jest, by wszyscy ludzie dobrej woli starali się osiągnąć konkretne porozumienia w kwestii *skutecznej demilitaryzacji*, przede wszystkim w zakresie⁶ broni nuklearnej. (...)

15. Mija sześćdziesiąt lat, odkąd Organizacja Narodów Zjednoczonych ogłosiła *Powszechną Deklarację Praw Człowieka* (1948-2008). Ten dokument był reakcją rodziny ludzkiej na okropności drugiej wojny światowej. Uznawała ona, że jej jedność jest oparta na równej godności wszystkich ludzi, a centralną kwestią ludzkiego współistnienia jest poszanowanie fundamentalnych praw jednostek i ludów; był to decydujący krok na drodze do zgody i pokoju. Na szczególne wspomnienie zasługuje też 25. rocznica ogłoszenia przez Stolicę Apostolską *Karty Praw Rodziny* (1983-2008), jak też 40. rocznica obchodów pierwszego Światowego Dnia Pokoju (1968-2008). Obchody tego Dnia, który zrodził się z opatrnościowej intuicji Papieża Pawła VI, kontynuowane z bezgranicznym oddaniem przez mojego umiłowanego poprzednika Papieża Jana Pawła II, dały Kościołowi poprzez orędzia publikowane z tej okazji możliwość rozwijania nauki ukazującej we właściwym świetle potrzebę obrony tego podstawowego ludzkiego dobra. W kontekście tych właśnie znaczących rocznic wzywam mężczyzn i kobiety całego świata, by jaśniej uświadomili sobie, że wszyscy należą do jednej rodziny ludzkiej i zabiegali o to, by współistnienie na ziemi było coraz lepszym odzwierciedleniem tego przekonania, od którego zależy wprowadzenie prawdziwego, trwałego pokoju. Zachęcam także wierzących, by niestrudzenie błagali Boga o wielki dar pokoju. Chrześcijaństwo wie, że mogą się polecać wstawianictwu Tej, która - będąc Matką Syna Bożego, który stał się człowiekiem dla zbawienia całej ludzkości - jest naszą wspólną Matką.

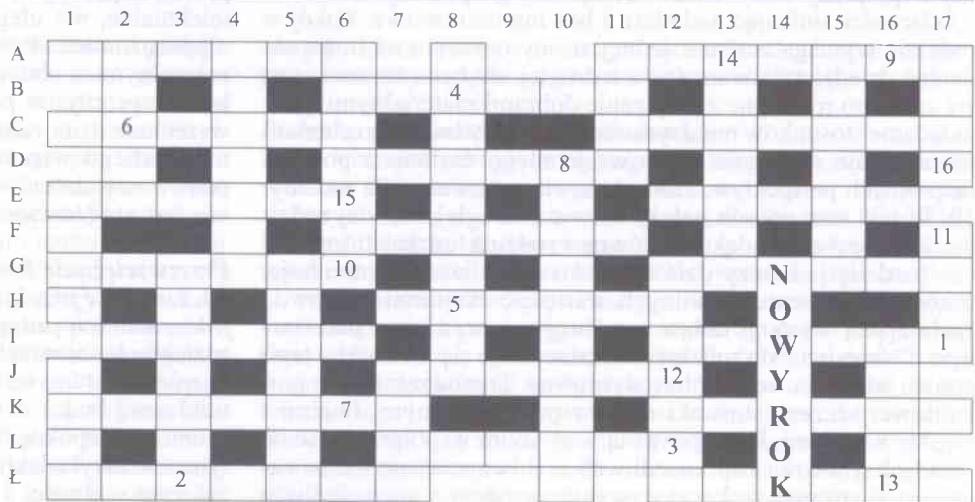
Wszystkim życzę szczęśliwego Nowego Roku!

¹ Dekl. *Nostra aetate* 1. ² Por. Sobór Wat. II, Konst. duszp. o Kościele w świecie współczesnym *Gaudium et spes*, 48. ³ Jan Paweł II, *Adhort. apost. Christifideles laici*, 40: AAS 81 (1989) 469. ⁴ Tamże. ⁵ *Papieska Rada Iustitia et Pax*, *Kompendium nauki społecznej Kościoła*, n. 211. ⁶ Sobór Wat. II, *Dekret Apostolicam actuositatem*, 11. 2. ⁷ *Stolica Apostolska, Karta Praw Rodziny*, 22 X 1983 r., Wstęp, A: *L'Osservatore Romano*, wyd. pol. n. 10/1983, s.6.3.

Poziomo: **A-1.** Nagniotek. **A-11.** „Recepta” na ciasto. **B-6.** Lech.... -elektryk, który został prezydentem. **C-1.** Znak graficzny głoski. **C-11.** Romowie. **D-6.** Garbnik z kory dębowej. **E-1.** Stok góry. **E-12.** Zemsta. **F-6.** Dawniej: żołnierz stanu szlacheckiego. **G-1.** Szczelina,rysa. **G-12.** Państwo jak kapelusze. **H-7.** Paraboliczna lub dipol. **I-2.** Marka samochodów osobowych. **I-12.** Po przeciwnej stronie awersu. **J-7.** Spособna chwila, szansa. **K-1.** Podnieta pobudzająca reakcję. **K-12.** Ptak łowny z rzędu kura-ków. **L-7.** Myśl wyrażona słowami. **L-1.** Góry w Środkowej Europie. **L-12.** „Obrabia” metal skrawaniem.

Pionowo: **1-E.** Dochód, korzyść. **1-J.** Bliski dzi-ki kuzyn kota. **2-A.** Przód okrętu. **3-G.** Konny zapaśnik biorący udział w korridzie. **4-A.** Bier-ność, bezwład, bezwładność. **5-G.** Podstawo-wa i nierozzerwalna komórka społeczna. **6-A.** Mieszkanie, pomieszczenie zajmowane przez wojsko w okresie działań wojennych. **7-J.** „... czirnyje” - śpiewała Violetta Villas. **8-A.** Ro-ślina na olej. **10-D.** Jeszcze nie żona. **11-A.** Ręczne narzędzie murarskie. **12-G.** Część ob-ramowania okiennego. **13-A.** Do odgadnięcia. **15-A.** Dalszy dzi-ki kuzyn kota. **16-I.** Parada, popis. **17-A.** „Przedpokój” wiejskiej chaty. **17-F.** „Groźna” planeta Układu Słonecznego.

Krzyżówka z życzeniem na 2008 rok - proponuje Maryla i Marian Dziwniel

Rozwiązanie utworzą litery z ponumerowanych pól. *Życzymy powodzenia!*

Rozwiązanie krzyżówki: z GK nr 41 (25.11.2007): **Kraków - Serce Polski.**

Poziomo: Kraków, Rotunda, Plany, pięści, Szewska, Szkoła, napis, Irak, Wisła, gwałt, Smok, Wawel, baszta, tandeta, roraty, Bracka, Niagara, bękart. **Pionowo:** nawa, stan, ruina, szminka, Kościół, ankieta, wpis, baba, Park, zuch, rysa, arab, trening, wiatrak, nastawa, ester, Adam, styl.

MILION HISTORII JEDNEGO CZŁOWIEKA

W związku z przypadającą 16 października 2008 r. 30. rocznicą wyboru kard. Karola Wojtyły na papieża zapraszamy do budowy wyjątkowego portalu-albumu osobistych obrazów i wspomnień związanych z Janem Pawłem II.

Ogólnonarodowy projekt internetowy „Jan Paweł II - nasze wspomnienia” ma być wyrazem naszej solidarności, zjednoczenia wokół osoby polskiego papieża i świadectwem wierności Jego dziedzictwu. Pragniemy utrwalić drogę naszym sercom wspomnienia i obrazy ważnych chwil, które przeżywaliśmy z Nim i dzięki Niemu.

Zapraszamy wszystkich - wierzących i niewierzących, młodych i starszych,

Polaków mieszkających w kraju i tych z zagranicy - do współtworzenia tego niezwykłego albumu. Mamy nadzieję, że zgromadzone tutaj fotografie, filmy i wspomnienia złożą się na obraz epoki wielkich wydarzeń i przełomowych momentów pontyfikatu Jana Pawła II.

Siłą i wartością tego obrazu będzie jego spontaniczność i prawda emocji. W jego tworzeniu biorą bowiem udział ludzie, dla których Jan Paweł II jest ważną i bliską osobą - Jego przyjaciele, pielgrzymi, z którymi się spotykał. Pragniemy korzystać ze zdjęć i filmów wykonanych zarówno przez profesjonalistów, jak i amatorów. Bogata i urozmaicona ekspozycja fotograficzna i filmowa, uzupełniona wspomnieniami, stworzy wielowymiarowy obraz pontyfikatu polskiego papieża i jego wpływu na dzieje naszej Ojczyzny i każdego z nas.

Owocem tego zbioru będzie największy narodowy album o Janie Pawle II. Powstaje on na naszych oczach i każdy z nas ma wpływ na jego ostateczny kształt. Każdy z nas może stać się autorem tego zbioru. Każdy może wysłać swoje zdjęcie, napisać wspomnienie i sprawdzić, czy zostały one umieszczone w najważniejszej części projektu - albumie „Jan Paweł II - nasze wspomnienia”.

Oprócz tego wydawnictwa powstanie album internetowy „Milion historii Jednego Człowieka”, zawierający największy zbiór wspomnień o Janie Pawle II, a także ekspozycja multimedialna, która zostanie przekazana do Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!” w Krakowie. Na wybór zdjęć do ostatecznej wersji albumu „Jan Paweł II - nasze wspomnienia” będzie miała

wpływ Rada Artystyczna projektu, która skomponuje pierwszą część tej publikacji. Druga część powstanie dzięki głosowaniu internautów.

CEL PRZEDSIĘWZIĘCIA:

Celem projektu jest stworzenie „portretu własnego” polskiego społeczeństwa, ukształtowanego przez życie i dzieło Jana Pawła II. Na stronie internetowej www.mojpapiez.pl gromadzone są fotografie i wspomnienia związane z polskim Papieżem. Wystarczy wejść na stronę, zarejestrować się i umieścić własną fotografię utrwalającą wydarzenie, miejsce, osobę czy symbol, który dla danej osoby stanowi najcenniejsze wspomnienie o Janie Pawle II. Chodzi więc nie tylko o zdjęcia, na których utrwala jest Jego postać, ale przede wszystkim o te, które dokumentują nasze emocje i przeżycia związane z Ojcem Świętym. Każda fotografia winna być opatrzona opisem - wspomnieniem tak, abyśmy zgromadzili nie tylko obrazy, ale także świadectwa spotkań z osobą i przesłaniem polskiego Papieża.

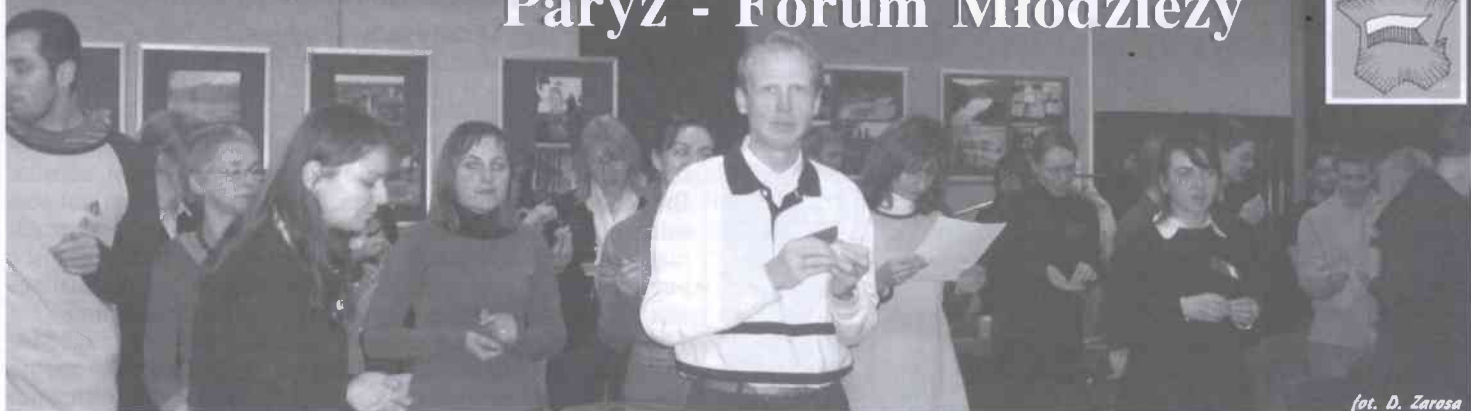
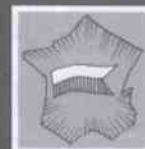
CZAS TRWANIA I ZASIĘG:

Portal internetowy mojpapiez.pl rusza 7 grudnia 2007 r., kiedy to pierwszą fotografię przekaże ks. kard. St. Dziwisz. Zdjęcia będą gromadzone do 16 października 2008 r. Tego dnia, w 30. rocznicę wyboru Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową, podczas koncertu „Wieczór wspomnień”, który odbędzie się w Krakowie i Wadowicach, cały zbiór zostanie przekazany do Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się!”.

Do udziału w tym niezwykłym koncercie zostaną zaproszone światowe gwiazdy muzyki, które śpiewały dla Jana Pawła II i utożsamiają się z Jego przesłaniem.

Polacy we Francji

Paryż - Forum Młodzieży

[ot. D. Zarosa

**Wy jesteście solą ziemi...
Wy jesteście światłem świata**

Słowa te, zaczerpnięte z Ewangelii wg św. Mateusza, stały się tematem przewodnim XVII Światowego Dnia Młodzieży, który miał miejsce w Toronto 2001 roku. Tymi słowami również wicerektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji, ks. prał. Krystian Gawron, zainaugurował Forum Młodzieży „Orleńta znad Sekwany”, które odbyło się w niedzielę 9 grudnia w Ośrodku PMK Przemienienia Pańskiego im. Anny Frąckowiak w Paryżu.

Na spotkaniu tym pojawiło się bez mała sześćdziesiąt osób - byli wśród nas studenci, psychologowie, opiekunki do dzieci, malarze pokojowi, nauczyciele, projektanci, architekci, nawet bezrobotni. Choć większość uczestników przybyła z parafii polskiej pw. Wniebowzięcia NMP (przy pl. Concorde), nie brakowało również Polaków uczęszczających na Msze św. do parafii Miłosierdzia Bożego, Matki Bożej Fatimskiej, św. Genowefy, a nawet do Dammarie-les-Lys. Gośćmi specjalnymi, którzy przybliżyli nam arkana swojej pracy, byli: Grzesiek Puppek ze stowarzyszenia Passerelle, zajmujący się osobami z problemami uzależnienia i bezdomnymi oraz dwóch przedstawicieli Wspólnoty Jerozolimskiej, którzy opowiedzieli nam, na czym polega ich misja.

Wszystkich połączyła zaś przede wszystkim młodość ducha i zapał do wspólnego działania, prowadzącego do podobnego dla każdego z nas celu. Celem owego zebrania było zaś, obok wspólnej modlitwy (odśpiewaliśmy „Jutrznę” i wzięliśmy udział w Mszy św.) i jednoczącego posiłku (za którego przygotowanie składamy podziękowania siostronom Natanelli i Andrei), przygotowanie do tegorocznego Światowego Dnia Młodzieży, który odbędzie się w lipcu w Sydney. Od samego początku było dla nas oczywiste, że niemal nikt z nas nie będzie mógł sobie pozwolić na kosztowny bilet do Oceanii. Oczekiwaliśmy więc przygotowań jedynie do duchowego w nich udziału. Jednak ks. prał. Gawron w mig rozprędził wszelkie wątpliwości. Dzięki jego słowom pełnym otuchy, nadziei i wiary w nasz potencjał, postanowiliśmy, wzięwszy się w garść, znaleźć choćby częściowe rozwiązanie problemu finansowego i polecieć do Australii jeszcze tego lata.

Głównym tematem Forum stały się więc możliwości i sposoby zdobycia funduszy. W sali Ośrodka Przemienienia Pańskiego aż „kurzyło się” od wielości pomysłów. Upewniliśmy się w przekonaniu, że każdy z nas może zaoferować coś ciekawego. Okazało się, że nawet znajomość haftu krzyżykowego czy umiejętność skręcenia taboretu, chowane dotąd skrętnie w domowym zaciszu, mogą być tu wielce przydatne. Wielu z nas zdało sobie sprawę, że akcja, w której właśnie bierzemy udział, umożliwi tym, którzy do tej pory nie mieli na tyle odwagi czy możliwo-

ści, by wyjść ze swą pasją na zewnątrz, wziąć udział w prawdziwej ekspozycji, spektaklu czy koncercie. Uzdolnieni manualnie zadeklarowali własnoręczne wykonanie pocztówek okazjonalnych, które będą sprzedawane pod kościołem czy np. w szkołach. Dziewczęta zajmujące się dziećmi zgłosiły swą gotowość do pracy „po godzinach”, by móc wrzucić dodatkowy grosik do wspólnej skarbonki. Miłośnicy kina zorganizują „wieczorki kinomana” - z projekcją filmu, dyskusją na jego temat i towarzyszącym jej poczęstunkiem. Lubiący zabawę i posiadający zmysł wodzireja urządzają imprezę karnawałową, a specjalizujący się w naukach informatycznych gotowi są poprowadzić kurs z obsługi komputera. Amatorzy tańca z chęcią nauczą zainteresowanych kroków salsy, flamenco czy rumbly, a miłośnicy pieszych wędrówek przygotowują eskapadę po podparyskich lasach, przeznaczoną dla zmęczonych mknącym wśród neonów życiem metropolii...

Na „Nation” aż wrzało od projektów i planów. Każdy czuł, że bierze udział w czymś wielkim, ważnym i chciał uczestniczyć w tym w pełni. Każdy ofiarował to, co miał, co potrafił,

[ot. D. Zarosa

co kochał. Każdy z nas oddał serce. Pieniądze, które pierwotnie stanowiły główny problem uczestników Forum, zeszyły na dalszy plan. Liczyło się to, co można było jeszcze dać.

Zdaliśmy sobie wtedy sprawę, że, jako młodzi katolicy z „Concorde”, nie jesteśmy sami w swoich dążeniach, że tuż obok istnieją inne polskie parafie, grupujące podobnych nam ludzi oraz że, jednocząc się w swoich działaniach oraz modlitwie, możemy zbudować o wiele więcej, niż w pojedynkę.

Z wiarą, że jeśli robi się coś z sercem, połączwszy siły, można dokonać naprawdę wielkich rzeczy, rozjechaliśmy się do domów, dbając jednocześnie o to, aby postanowienia, które wcześniej powzięliśmy, nie pozostały jedynie w fazie projektów, a nadzieja pokładana w nas przez księdza wicerektora, nie została zawiedziona...

**Magdalena Zelewska
Karolina Zelewska**

Z Kroniki Federacji Polonii Francuskiej

Spotkanie Polonii Południowo-Zachodniej Francji

Federacja Polonii Francuskiej postawiła sobie za cel być jak najbliżej stowarzyszeń polonijnych działających na całym terytorium Francji.

W roku ubiegłym spotkanie takie miało miejsce na Północy i zostało przeżyte z ogromną radością. Tym razem, w dniach 6 i 7 października, święto takie miało miejsce w Bordeaux. Tamtejsze stowarzyszenia, z panią Sabiną Desmesure na czele, podjęły się jego organizacji. Ci wszyscy, którzy przybyli tam z Paryża i okolic, z prezesem Henrykiem Rogowskim i członkami Biura Federacji na czele, nie mogli nie odczuć tego, z jaką sympatią Polonia południowo-zachodniej Francji przyjęła to spotkanie. Przybył na nie ówczesny Sekretarz Stanu Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Karol Karski z małżonką, którym towarzyszył Tomasz Wasilewski, Konsul Generalny RP w Paryżu.

Zebranie miało miejsce w bardzo pięknej sali miejskiej i poświęcone było głównie sprawozdaniu z III Zjazdu Polonii w Warszawie, magazynowi „Polonia de France” i sprawom bieżącym Federacji. Żywa wymiana zdań na temat pierwszego numeru magazynu świadczyła o uznaniu jego roli tak w środowisku polonijnym, jak i wobec naszych francuskich przyjaciół.

Z wielkim zaangażowaniem rozmawialiśmy też o przyszłorocznych obchodach Dnia Polonii i polskiego Święta Narodowego w Paryżu. Pan wiceminister Karski mówił następnie o znaczeniu, jakie ma Polonia zagraniczna dla rządu, który reprezentował, i odpowiadał na pytania słuchaczy. Konsul generalny i pan minister odpowiedzieli też na pytania dotyczące organizacji zbliżających się wówczas wyborów polskich.

Po zebraniu wszyscy jego uczestnicy zostali przyjęci w salonach merostwa

Bordeaux przez pana Alain'a Juppé, byłego premiera Francji i mera miasta. Przyjęcie było ogromnie przyjazne i serdeczne. Przemówienia Alain'a Juppé, Karola Karskiego, Henryka Rogowskiego i Saby Desmesure były wyrazem wzajemnych sympatii, łączących wspólnotę polonijną z jej gościnną drugą ojczyzną.

Uroczysta kolacja i bal trwający do późnych godzin nocnych zamknęły dzień oficjalny naszego spotkania. Następnego dnia, w niedzielę, po Mszy św. wszyscy uczestnicy i nasi goście udali się, już turystycznie, do winnic i miasta Saint Emilion. Obiad w miejscowej restauracji stał się okazją specjalnego uczczenia przyjaźni francusko-polskiej, w związku z faktem, iż jej właściciele chcieli wyrazić przedstawicielom Polski wdzięczność za... rolę zawodników polskiego pochodzenia w zwycięskim wówczas meczu rugby reprezentacji Francji.

Spotkania, takie jak to poprzednie - na Północy, jak i to teraz - w Bordeaux, są źródłem nadziei na tworzenie się jedności wspólnoty polonijnej.

Opr. J.K.

Nilvange - Tow. Krzewienia Kultury Polskiej

Naród, który nie pielęgnuje swojej historii, nie ma przyszłości

Kierując się tą prawdą, Towarzystwo Krzewienia Kultury Polskiej z Nilvange łączy w swej działalności elementy historii i kultury dwóch narodowości, tworząc jednocześnie bazę przyszłości nowych pokoleń.

W dzisiejszym świecie komercji, czymże może być kulturowanie zasad wiary czy patriotyzmu. A jednak! Organizacja nasza skupia spore grono ludzi dobrej woli. Dzięki nim możemy się spotykać i angażować w życie lokalnych instytucji oraz wiele okolicznościowych przedsięwzięć.

Wspólnota polska gromadzi się corocznie w trzecią niedzielę stycznia na „opłatku”, by przekazać sobie najlepsze życzenia. Przy występie chóru i dzieci ze szkoły polskiej, przy kawie, domowym cieście, tomboli mamy okazję pokazać sobie i innym, że jesteśmy sobie nawzajem potrzebni i że dobrze jest nam być razem.

Mieszkając we Francji, Polonia czerpie wiele wartości z dorobku kultury francuskiej. Chcąc odwzajemnić się za to, staramy się promować tu i naszą rodzimą kulturę i sztukę, także tę kulinarną.

3 września 2007 braliśmy udział w organizowanym przez gminę Nilvange święcie „Parc en fête”. Obok prezentacji polskich strojów ludowych i folderów, można było spróbować wypieków polskich gospodyń. Przysłowie polskie głosi, że prawdziwy Polak to taki, który jest „do tańca i do różańca”. Przekonać się o tym mogli wszyscy uczestnicy balu organizowanego przez

nasze Towarzystwo 13 października 2007 w sali Pierre Mellet. Organizacja nasza sprawuje także patronat nad szkołą polską. Przypominamy, że działła ona nieprzerwanie od 13 lat, a powołana została przez śp. ks. Andrzeja Kurka - ówczesnego naszego proboszcza. Dzięki ofiarnej i bezinteresownej pracy pięciu pań oraz obecnego ks. proboszcza zajęcia odbywają się tu w każdą środę (13³⁰-15⁰⁰) we francuskiej szkole, którą udostępniają nam

władze Nilvange. Szkoła jest miejscem nie tylko nauki języka polskiego czy religii, ale także miejscem, w którym można zaczerpnąć polskiej kultury. Dzieci przygotowują 3-4 spektakle w ciągu roku. Starając się uatrakcyjnić nasze spotkania w szkole polskiej, gościmy co roku... św. Mikołaja, losujemy korony na Trzech Króli, otrzymujemy niespodzianki od Père Noel, organizujemy wspólne

zakończenie roku szkolnego dla dzieci i ich rodzin. 10 czerwca 2007 uczestniczyliśmy w wycieczce do niemieckiego „Europa Park”.

Jan Paweł II mówił: „Człowiek jest wielki nie przez to, co ma, nie przez to, kim jest, ale przez to, czym się dzieli z innymi”.

Towarzystwo Krzewienia Kultury Polskiej - 19 października 2008 r. będzie obchodzić jubileusz 90-lecia istnienia. Pomimo tak leciwego wieku mamy jeszcze wiele zapału, planów i wielką chęć dzielenia się tym z innymi. Dlatego zapraszamy wszystkich chętnych w szeregi naszej organizacji, dzieci i młodzież do szkoły polskiej, na wszystkie nasze uroczystości i imprezy. Niech wspólna wymiana naszych doświadczeń, naszych znajomości, uczyni nasze życie radośniejszym i mniej samotnym, bo dzielimy się tym, co mamy - dzielimy się sercem...

Komitet Towarzystwa Krzewienia Kultury Polskiej

**31 GRUDNIA 2007
- 13 STYCZNIA 2008**

PONIEDZIAŁEK 31 GRUDNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Pogoda 8¹⁵ Zygzyki 8⁴⁰ My Wy Oni 9⁰⁵ Serwis TV - program satyryczny 9³⁰ Klusownik - serial 10²⁵ Dwie Ojczyzny - dokument 11²⁰ Plebania - telenowela 11⁴⁵ Od hejnału do hejnału 12³⁰ Szczęśliwej drogi - reportaż 13⁰⁰ Wiadomości 13¹⁰ Klan - telenowela 13³⁵ Pamiętaj o mnie 13⁴⁵ M jak miłość - serial 14³⁰ Od hejnału do hejnału 14⁵⁰ Falszerze - serial 15³⁵ Od hejnału do hejnału 16⁰⁰ Serwis TV - program satyryczny 16²⁵ Od hejnału do hejnału 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Od hejnału do hejnału 17⁴⁵ Pejzaż bez Ciebie - Krzysztof Klenczon - koncert 18³⁵ Pamiętaj o mnie 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport - Pogoda 20⁰⁰ Orędzie noworoczne Prezydenta RP 20¹⁵ Klan - telenowela 20⁴⁰ Cóż to był za bal - reportaż 20⁵⁵ Sylwester z Dwójką(2) - program rozrywkowy 22⁴⁵ Od hejnału do hejnału 0¹⁵ Na dobranoc - film 0⁴⁰ Pamiętaj o mnie 0⁵⁰ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

WTOREK 1 STYCZNIA 2008

7¹⁵ Program rozrywkowy 8⁰⁵ Na dobranoc - film 8³⁰ Od hejnału do hejnału 9¹⁵ Gąssowski świąteczny - koncert 9⁴⁰ Domisie 10⁰⁵ Magazyn 10²⁰ Ja

wam pokażę - serial 11⁰⁵ Plebania - telenowela 11³⁰ Od hejnału do hejnału 12⁰⁵ Anioł Pański 12²⁵ Klan - telenowela 13⁰⁰ Wiadomości 13¹⁰ Orędzie noworoczne Prezydenta RP 13²⁰ Pamiętaj o mnie 13³⁰ Warto kochać - serial 14¹⁵ Pejzaż bez Ciebie - Anna Jantar - koncert 15²⁰ Dziewczyna i chłopak - komedia 16⁴⁵ Życie jak rzeka - reportaż 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Pejzaż bez Ciebie - Anna Jantar - koncert 17⁴⁵ Szopka noworoczna 18²⁰ Pamiętaj o mnie 18³⁵ Plebania - telenowela 19⁰⁰ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport - Pogoda 20⁰⁵ Klan - telenowela 20³⁰ 365 dni wielkiego sportu - Wydarzenia 2007 21²⁰ Kopciuszek - serial 21⁴⁵ Program rozrywkowy 22⁴⁰ Henryk Wars - dokument 23³⁵ Krakowscy artyści dla Krakowa 0²⁵ Pamiętaj o mnie 0³⁵ Plebania - telenowela 1⁰⁰ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

ŚRODA 2 STYCZNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁵ Domowe przedszkole 9⁰⁰ Leśnym tropem - reportaż 9²⁰ Henryk Wars - dokument 10²⁰ Szansa na Sukces 11¹⁰ S O S Dzieciom - telenowela 11³⁰ Plebania - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - telenowela 12³⁵ Pamiętaj o mnie 12⁴⁵ Program rozrywkowy 13²⁵ Kopciuszek - serial 13⁵⁰ Rosja - Polska - dokument 14¹⁰ Duże dzieci 14⁵⁵ Gdynia - dokument 15²⁵ Łączy nas Polska - felieton 15⁴⁵ Kuchnia z Okrasą 16⁰⁵ Droga do EURO 2012 - magazyn sportowy 16³⁰ Leśnym tropem - reportaż 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Domowe przedszkole 17⁴⁵ Telewizyjne Wiadomości Literackie 18¹⁵ S O S Dzieciom - telenowela 18³⁵ Pamiętaj o mnie 18⁵⁰ Plebania -

telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport - Pogoda 20¹⁰ Klan - telenowela 20³⁵ Wieści Polonijne 21⁰⁵ Egzamin z życia - serial 21⁵⁰ Siedem czerwonych róż - reportaż 22²⁰ Biznes z gwarancją - magazyn 22⁴⁰ Transylwania - koncert 23³⁰ Panorama 23⁴⁵ Sport - Pogoda 23⁵⁰ Gdynia - dokument 0¹⁵ Podróże kulinarne Roberta Makłowicza 0⁴⁰ Pamiętaj o mnie 0⁵⁰ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

CZWARTEK 3 STYCZNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁵ Budzik 9⁰⁰ Raj 9²⁵ Telewizyjne Wiadomości Literackie 9⁵⁰ Wideoteka dorosłego człowieka 10³⁵ Wyjeżdżam zostaję - reportaż 10⁵⁵ Wielkie sprzątanie 11¹⁰ Zaproszenie 11³⁰ Plebania - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - telenowela 12³⁵ Pamiętaj o mnie 12⁴⁵ Wieści Polonijne 13¹⁵ Egzamin z życia - serial 14⁰⁵ Transylwania - koncert 14⁵⁰ Biznes z gwarancją - magazyn 15¹⁵ Siedem czerwonych róż - reportaż 15⁴⁰ Transylwania - koncert 16¹⁵ Tradycje Bożonarodzeniowe - reportaż 16³⁰ Raj 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Budzik 17⁴⁵ Wyjeżdżam zostaję - reportaż 18⁰⁵ Bzik kulturalny 18³⁵ Pamiętaj o mnie 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport - Pogoda 20¹⁰ Klan - telenowela 20³⁵ Z daleka a z bliska 21¹⁵ Wesele Figara 22²⁵ Polska z bocznej drogi 22⁴⁰ Egzekucja - dokument 23³⁰ Panorama 23⁴⁵ Sport 23⁵⁰ Pogoda 23⁵⁰ Względem Odessy i Krymu 0⁴⁰ Pamiętaj o mnie 0⁵⁰ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

**Kursy języka francuskiego w centrum Paryża
2007/2008**

ECOLE EFRA

NASZA METODA: klasyczna, jasna, aktywna i skuteczna - zapewnia solidne i szybkie nauczanie języka francuskiego. Profesorowie wysoko wykwalifikowani z dużym doświadczeniem pedagogicznym.

Zapisy cały rok: od poniedziałku do piątku (g. 9-12 i 14-18).

Tel: 01. 47. 05. 09. 29; 06. 31. 12. 91. 85;

e-mail: efra@orange.fr; http://perso.orange.fr/estfrancophone

Poziomy: - początkujący, - średni, - zaawansowany

- przygotowanie do egzaminów na wyższe studia

- francuski specjalistyczny: medycyna, prawo, handel

Sekretariat czynny: środy (17⁰⁰-20⁰⁰); soboty (10⁰⁰-13⁰⁰), 93, rue St. Dominique (wejście 4, rue Amélie) - Paris 7^{em}.

NOWE GRUPY - początek 2008 roku

GRUPY RODZINNE AL-ANON - NADZIEJA
DLA KREWNYCH I PRZYJACIÓŁ ALKOHOOLIKÓW

AL-ANON

jest wspólnotą kobiet i mężczyzn,
na życie których wpływa picie alkoholu
CZŁONKA RODZINY lub BLISKIEJ OSOBY.

Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc
zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem.

Spotkania odbywają się

W KAŻDY WTOREK O GODZ. 20.00

w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu (Me Concorde)

**ANONIMOWOŚĆ JEST PODSTAWOWĄ ZASADĄ
AL-ANON.**

CZEKAMY NA CIEBIE!!!

T. 06 14 60 65 96; 06 75 79 03 20.

KALENDARZ „GŁOSU KATOLICKIEGO” NA 2008 R. - Z POWOŁANIAMI

KUPON ZAMÓWIENIA

(do przesłania na adres Redakcji GK: 263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris)

**PROSZĘ O PRZESŁANIE POLSKO-FRANCUSKIEGO KALENDARZA
„G.K.” NA 2008 ROK**

Ilość egzemplarzy: ..... w cenie po 4,7 euro (z przesyłką: 5,3 euro).

Razem: ..... euro.

Imię i nazwisko: .....

Adres: .....

....., tel. ....

Dołączam czek (dla Voix Catholique) gotówkę

PIĄTEK 4 STYCZNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁵ Magazyn 8⁴⁵ Kuchcikowo 9⁰⁰ Plecak pełen przygód - serial 9²⁵ Emigracja serc 9⁵⁰ Telewizyjne Wiadomości Literackie 10¹⁵ Tajemnice lasu - reportaż 10³⁵ Z daleka a z bliska 11²⁰ Polska z bocznej drogi 11³⁰ Plebania - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - telenowela 12³⁵ Pamiętaj o mnie 12⁴⁵ Polska na weekend 13¹⁰ Hity satelity 13²⁵ Wesele Figara 14³⁵ Reportaż 14⁵⁰ Egzekucja - dokument 15⁴⁰ Ulice Kultury - magazyn literacki 15⁵⁰ Dzień jak co dzień - reportaż 16⁰⁰ Filmowa Encyklopedia Łodzi i okolic - reportaż 16¹⁵ Polska z bocznej drogi 16³⁰ Wojciech Cejrowski - reportaż 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Magazyn 17²⁵ Kuchcikowo 17⁴⁰ Emigracja serc 18⁰⁰ Polska na weekend 18²⁵ Hity satelity 18⁴⁰ Pamiętaj o mnie 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport - Pogoda 20¹⁰ Klan - telenowela 20³⁵ Na dobre i na złe - serial 21²⁵ Porozmawiaj z Haliną 21⁵⁵ Przytulne gniazda - film 23⁵⁵ Panorama 0¹⁰ Sport - Pogoda 0²⁰ Polska na weekend 0⁴⁵ Pamiętaj o mnie 0⁵⁵ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

SOBOTA 5 STYCZNIA

6⁰⁰ Plebania(5) - telenowela 8⁰⁰ Echa Panoramy 8³⁵ Porozmawiaj z Haliną 9⁰⁵ Ranczo pod Zieloną Siódmką - serial 9³⁰ Zwierzowiec 9⁴⁵ Wojciech Cejrowski - reportaż 10¹⁰ Duże dzieci 11⁰⁰ Złotopolscy - telenowela 11²⁵ Pamiętaj o mnie 11³⁵ Opowieści wiatru i morza - magazyn 12⁰⁰ Podróże kulinarne Roberta Makłowicza 12³⁰ Codzienna 2 m 3 - serial 13⁰⁰ Wiadomości 13¹⁰ Na dobre i na złe - serial 14⁰⁰ Dziękujemy za solidarność 14¹⁰ Dzika Polska - dokument 14³⁵ Made in Poland 15⁰⁰ Kłusownik - serial 16⁰⁰ Śniadanie na podwieczorek 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Pamiętaj o mnie 17³⁰ Wspólny lot - dokument 18²⁵ M jak miłość - serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport - Pogoda 20¹⁰ Ja wam pokażę - serial 21⁰⁰ Gala Mistrzów Sportu 22³⁵ Trzy kolory - Niebieski - film 0¹⁰ Polska z bocznej drogi 0³⁰ M jak miłość - serial 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 6 STYCZNIA

6⁰⁰ Klan(5) - telenowela 8⁰⁰ Śniadanie na podwieczorek 8⁵⁵ M jak miłość - serial 9⁴⁰ Ziarno 10⁰⁵ Zima w Wiklinowej Zatoce - serial 10²⁰ Prof. Smok i przyjaciele - widowisko 10⁵⁰ Złotopolscy - telenowela 11¹⁵ Pamiętaj o mnie 11²⁵ Bzik kulturalny 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem 13⁰⁰ Msza św. - kościół św. Maksymiliana M. Kolbego w Pabianicach 14¹⁰ U fryzjera(2) - serial 15⁰⁰ Smaki polskie - magazyn 15¹⁰ Teleturniej 15³⁵ Oziorne - magazyn 16⁰⁵ Szansa na Sukces 17⁰⁰ Zaproszenie 17²⁰ Pamiętaj o mnie 17³⁰ Teleexpress 17⁴⁰ Rozmowy na temat 17⁵⁰ Program rozrywkowy 18³⁰ M jak miłość - serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport 20⁰⁰ Pogoda 20¹⁰ Falszerze - serial 20⁵⁵ Wideoteka dorosłego człowieka 21⁴⁵ Szkoda gadać - program rozrywkowy 22¹⁰ Sport 24⁰⁰ M jak miłość - serial 0⁴⁵ Ziarno 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

PONIEDZIAŁEK 7 STYCZNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁵ Zygzyki 9⁰⁰ My Wy Oni 9²⁵ Program rozrywkowy 9⁴⁵ Kłusownik - serial 10⁴⁰ Wspólny lot - dok. 11³⁰ Plebania - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - telenowela 12³⁵ Pamiętaj o mnie 12⁴⁵ Oziorne - magazyn 13¹⁵ M jak miłość - serial 14⁰⁰ Rozmowy na temat 14¹⁰ Falszerze - serial 15⁰⁰ Złota sobota - widowisko

rozrywkowe 15⁴⁵ Podróżnik - New Delhi 16⁰⁵ My Wy Oni 16³⁰ Bzik kulturalny - magazyn 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Zygzyki 17⁴⁰ Dzika Polska - serial 18⁰⁵ Świadkowie nieznanych historii - program publicystyczny 18⁴⁰ Pamiętaj o mnie 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport - Pogoda 20¹⁰ Klan - telenowela 20³⁵ Sportowy tydzień 21⁰⁵ Warto kochać - serial 21⁵⁰ Dziękujemy za solidarność 22⁰⁰ Reportaż 22⁴⁰ Forum 23³⁰ Panorama 23⁴⁵ Sport - Pogoda 23⁵² Śniadanie na podwieczorek 0⁴⁵ Pamiętaj o mnie 0⁵⁵ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 0³⁰ Wiadomości

WTOREK 8 STYCZNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁵ Domisie 9⁰⁰ Magazyn 9¹⁰ Magazyn Medyczny 9²⁵ Kwadrans na kawę 9⁴⁵ Podróżnik - New Delhi 10⁰⁵ Magazyn 10²⁰ Zaczysze gwiazd - program rozrywkowy 10⁴⁵ Ja wam pokażę - serial 11³⁰ Plebania - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - telenowela 12³⁰ Pamiętaj o mnie 12⁴⁵ Sportowy tydzień 13¹⁵ Warto kochać - serial 13⁵⁵ Forum 14⁴⁵ Ziemia nieznaną - dokument 15¹⁰ Reportaż 15³⁵ Program edukacyjny 15⁵⁵ Zwierzowiec 16¹⁰ Magazyn Medyczny 16²⁵ Kwadrans na kawę 16⁴⁵ Magazyn 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Domisie 17⁴⁰ Opowieści wiatru i morza 18⁰⁰ Prof. Smok i przyjaciele - widowisko 18²⁵ Polska z bocznej drogi 18⁴⁰ Pamiętaj o mnie 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport - Pogoda 20¹⁰ Klan - telenowela 20³⁵ Program publ. 21¹⁰ Kopciuszek - serial 21³⁵ Wyjechani - telenowela 22⁰⁵ Warto rozmawiać 23⁰⁰ Errata do biografii 23³⁰ Panorama 23⁴⁵ Sport - Pogoda 23⁵⁵ Kwadrans na kawę 0¹⁰ Prof. Smok i przyjaciele - widowisko 0⁴⁰ Pamiętaj o mnie 0⁵⁰ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

ŚRODA 9 STYCZNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁵ Domowe przedszkole 9⁰⁰ Ostoja 9²⁵ Teleturniej 9⁵⁰ Szansa na Sukces 10⁴⁰ Świadkowie nieznanych historii - program publ. 11¹⁰ S O S Dzieciom - telenowela 11³⁰ Plebania - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - telenowela 12³⁵ Pamiętaj o mnie 12⁴⁵ Program publ. 13¹⁵ Kopciuszek - serial 13⁴⁰ Wyjechani - telenowela 14¹⁰ Duże dzieci 14⁵⁵ Errata do biografii 15²⁵ Zaolzie 15⁴⁵ Kuchnia z Okrasą 16⁰⁵ Droga do EURO 2012 16³⁰ Ostoja 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Domowe przedszkole 17⁴⁰ Afisz - magazyn 18²⁰ S O S Dzieciom - telenowela 18⁴⁰ Pamiętaj o mnie 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport - Pogoda 20¹⁰ Klan - telenowela 20³⁵ Wieści Polonijne 21⁰⁵ Egzamin z życia - serial 21⁵⁰ Film 22²⁰ Biznes z gwarancją 22⁴⁰ Magazyn Ekspresu Reporterów 23³⁰ Panorama 23⁴⁵ Sport - Pogoda 23⁵² Misja specjalna - magazyn śledczy 0²⁰ Program poradnikowy 0⁴⁵ Pamiętaj o mnie 0⁵⁵ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

CZWARTEK 10 STYCZNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁵ Budzik 9⁰⁰ Raj 9²⁵ Afisz - magazyn 9⁵⁰ Wideoteka dorosłego człowieka 10⁴⁰ Wyjeżdżam zostając - reportaż 11⁰⁰ Wielkie sprzątanie 11¹⁵ Zaproszenie 11³⁵ Plebania - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - telenowela 12³⁵ Pamiętaj o mnie 12⁴⁵ Wieści Polonijne 13¹⁵ Egzamin z życia - serial 14⁰⁵ Magazyn Ekspresu Reporterów 14⁵⁰ Biznes z gwarancją 15¹⁵ Film 15⁴⁵ Misja specjalna - magazyn śledczy 16¹⁵ Historia świętości Elżbiety Turyńskiej - repor-

taż 16³⁰ Raj 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Budzik 17⁴⁵ Wyjeżdżam zostając - reportaż 18⁰⁵ Bzik kulturalny 18³⁵ Pamiętaj o mnie 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport - Pogoda 20¹⁰ Klan - telenowela 20³⁵ Z daleka a z bliska 21¹⁵ Teatr 22⁴⁵ Zgoda - dok. 23³⁰ Panorama 23⁴⁵ Sport 23⁵⁰ Pogoda 23⁵² Emigracja serc 0¹⁰ Świadkowie nieznanych historii - program publ. 0⁴⁰ Pamiętaj o mnie 0⁵⁰ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

PIĄTEK 11 STYCZNIA

6⁰⁰ Kawa czy herbata? 8⁰⁰ Wiadomości 8¹⁰ Pogoda 8¹⁵ Kwadrans po ósmej 8³⁵ Magazyn 8⁴⁵ Kuchcikowo 9⁰⁰ Plecak pełen przygód - serial 9²⁵ Ci co powrócili - reportaż 9⁵⁰ Magazyn 10¹⁵ Sto tysięcy bocianów - serial 10³⁵ Z daleka a z bliska 11²⁰ Polska z bocznej drogi 11³⁰ Plebania - telenowela 12⁰⁰ Wiadomości 12¹⁰ Klan - telenowela 12³⁵ Pamiętaj o mnie 12⁴⁵ Polska na weekend 13¹⁰ Hity satelity 13²⁵ Teatr 14⁵⁰ Zgoda - dokument 15⁴⁵ Ulice Kultury 15⁵⁵ Filmowa Encyklopedia Łodzi i okolic - reportaż 16¹⁰ Reportaż 16³⁰ Wojciech Cejrowski - reportaż 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Magazyn 17²⁵ Kuchcikowo 17⁴⁰ Ci co powrócili - reportaż 18⁰⁰ Polska na weekend 18²⁵ Hity satelity 18⁴⁰ Pamiętaj o mnie 18⁵⁰ Plebania - telenowela 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Sport 20⁰⁵ Pogoda 20¹⁰ Klan - telenowela 20³⁵ Na dobre i na złe - serial 21²⁵ Porozmawiaj z Haliną 22⁰⁰ Bezszyżycowa noc - film 23³⁰ Panorama 23⁴⁵ Sport - Pogoda 0²⁰ Polska na weekend 0⁴⁵ Pamiętaj o mnie 0⁵⁵ Plebania - telenowela 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

SOBOTA 12 STYCZNIA

6⁰⁰ Plebania(5) - telenowela 8⁰⁰ Echa Panoramy 8³⁵ Porozmawiaj z Haliną 9⁰⁵ Ranczo pod Zieloną Siódmką - serial 9³⁰ Zwierzowiec 9⁴⁵ Wojciech Cejrowski - reportaż 10¹⁰ Duże dzieci 11⁰⁰ Złotopolscy - telenowela 11²⁵ Pamiętaj o mnie 11³⁵ Cała naprzód - magazyn 12⁰⁰ Program poradnikowy 12³⁰ Codzienna 2 m 3 - serial 13⁰⁰ Wiadomości 13¹⁰ Na dobre i na złe - serial 14⁰⁰ Dziękujemy za solidarność 14¹⁰ Dzika Polska - serial 14⁴⁰ Made in Poland 15⁰⁵ W pustyni i w puszczy - serial 16⁰⁰ Śniadanie na podwieczorek 17²⁰ Teleexpress 17³⁰ Pamiętaj o mnie 17⁴⁰ Zbrodnia i miłość - dok. 18²⁵ M jak miłość - serial 19¹⁰ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁰ Sport - Pogoda 20¹⁰ Ja wam pokażę - serial 21⁰⁰ Program rozr. 21⁵⁰ Trzy kolory Biały - film 23¹⁵ Pejzaże dzieciństwa - dok. 23⁴⁰ Duże dzieci 0³⁰ M jak miłość - serial 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 13 STYCZNIA

6⁰⁰ Klan(5) - telenowela 7⁵⁵ Śniadanie na podwieczorek 8⁵⁰ Pamiętaj o mnie 9⁰⁰ Widowisko 9¹⁵ M jak miłość - serial 9⁵⁵ Ziarno 10²⁰ Zima w Wiklinowej Zatoce - serial 10³⁵ Prof. Smok i przyjaciele - widowisko 11⁰⁵ Złotopolscy - telenowela 11²⁵ Bzik kulturalny 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem 13⁰⁰ Msza św. - kościół Bogurodzicy Maryi w Warszawie 14¹⁰ U fryzjera(2) - serial 15⁰⁰ Teleturniej 15²⁵ Życie po życiu numeru 5308 - reportaż 16⁰⁰ Widowisko 16⁵⁰ Pamiętaj o mnie 17⁰⁰ Teleexpress 17¹⁵ Zaproszenie 17⁴⁰ Szansa na Sukces 18³⁰ M jak miłość - serial 19¹⁵ Dobranocka 19³⁰ Wiadomości 19⁵⁵ Widowisko 21⁰⁰ Falszerze - serial 21⁵⁰ Wideoteka dorosłego człowieka 22⁵⁰ Widowisko 0⁰⁵ M jak miłość - serial 0⁴⁵ Ziarno 1¹⁵ Dobranocka 1³⁰ Wiadomości

KRAWCOWA OFERUJE:

- przeróbki, - poprawki.

T. 01 40 11 68 62 (po 17⁰⁰); 06 09 26 14 69 (od 9 do 22)**ENTREPRISE KOSOROWSKI***rénovation d'appartements et de bureaux*7, rue de l'Est
92100 Boulogne BillancourtTél. 06 37 71 56 72
Fax: 01 48 25 21 34

E-mail: entreprise.kosorowski@yahoo.fr

**KATARZYNA WIERTEL
BIURO TŁUMACZEŃ**

polski - francuski - japoński

68, rue Saint Fargeau - 75020 Paris;
tel. 06 25 92 51 47; 01 78 67 94 09;
e-mail: kwiertel@hotmail.com**Institut privé France-Europe Connexion**établissement privé d'enseignement supérieur
enregistré au Rectorat de l'Académie de Paris**SZKOŁA JĘZYKA FRANCUSKIEGO**

Zapisy na rok szkolny 2007/2008

zajęcia codziennie, 2 lub 3 razy w tygodniu, w sobotę

10 godz., 6 godz. lub 4 godziny tygodniowo

20 godzin tygodniowo: STATUS STUDENTA - UBEZPIECZENIE
Zaświadczenie honorowane przez Prefekturę Policji i Ministerstwo Pracy
przygotowanie do egzaminów DELF, DALF i TCF

Cena: od 79 euro za miesiąc. Metro obok szkoły!

Zapisy przez cały rok: 5, rue Sthrau - 75013 Paris

Sekretariat otwarty codziennie od poniedziałku do piątku
od godz. 10 do godz. 13 i od godz. 15 do godz. 19.

TEL./FAX: 01 44 24 05 66

Site: <http://ifec.free.fr>; e-mail: ifec@free.fr**Kancelaria Prawna
mec. MARTA CICHOSZ**

doradztwo prawne

w języku polskim i francuskim:
prawo spółek, prawo rodzinne, karne,
cywilne, prawa obcokrajowców (Polaków)

TEL. 01 45 66 00 56; 06 03 10 45 87

59, Av de Suffren 75007 Paris

VOIX CATHOLIQUE**GŁOS
KATOLICKI**N° (2257)46/1:
30.12.2007 - 6.01.2008- HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE
- TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ -**Editeur:** La Mission Catholique Polonaise en France
Wydawca: Polska Misja Katolicka we Francji (tél. 01 55 35 32 32)**Adresse:** 263 bis, rue Saint-Honoré - 75001 Paris.
Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.**E-mail:** vkat@club-internet.fr www.glos-katolicki.fr
CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.**Directeur de la Publication/Dyrektor Publikacji:** Ks. inf. Stanisław Jeż - Recteur MCP.**Rédacteur/Redaktor:** Paweł Osikowski;**Redaction/Zespół:** ks. Tomasz Sokół, s. Andrea M. Kowal SMI.**Imprimerie/Druk:** Indica - 27, rue des Gros-Gres - 92700 Colombes; tel. 01 47 82 32 32.Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych i zastrzega sobie prawo
dokonywania skrótów. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń.**Abonnement/Abonament:** 1an/rok - 53,40 euro; 6 mois/półroku: 28,30 euro.

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris - Voix Catholique/Glos Katolicki

Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka - rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles - CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki - Commerzbank Hannover - BLZ 250 400 66 - konto n° 791177900**Prix au n°/cena:** 1,40 euro

COMMISSION PARITAIRE N° : 0510 G 86630; ISSN : 1279-953X

LICENCJONOWANE LINIE AUTOKAROWE DO POLSKIPARIS 75010 (Me Gare du Nord)
91, rue de Maubeuge
TEL. 01 42 80 95 6035-959 RZESZÓW
ul. Asnyka 10 lokal 17
Tel. 00 48 (17) 850 12 10**S.O.S KOMPUTERY**

- naprawa komputerów (wirusy, sprzęt informatyczny)
- instalacje sieci komputerowych i Internet (adsl)
- instalacje systemów operacyjnych (Windows)
- Paryż (75) - Argenteuil (95) - okolice

T. 06 03 09 07 95; 01 39 61 39 59;

KSIEGOWOŚĆ. POMOC JĘZYKOWA.

Tél. 06 64 27 98 95

**Magister matematyki z 15-letnią praktyką
udziela korepetycji na wszystkich poziomach.**

T. 01 70 32 36 11; 06 65 42 75 49.

ZMIEN SWÓJ STARY KOMPUTER... NA NOWY I SZYBKIEbez wychodzenia z domu. w wybranym przez Ciebie terminie
za jedyne **249 EURO.**

Umów się na spotkanie: 08 72 76 17 84; 06 23 28 07 44.

PROBLEMY Z KOMPUTEREM?

tania, szybka i fachowa pomoc u klienta w domu lub w firmie.

- SERWIS sprzętu informatycznego
- MONTAŻ i modernizacja komputerów
- DORADZTWO przy zakupie
- INDYWIDUALNE szkolenia i korepetycje
- INSTALACJE sieci komputerowych,
- INTERNET
- INSTALACJA i utrzymanie systemów operacyjnych

Windows 98/ME/XP, GNU/Linux, BSD - wersje polskie i francuskie
wszystko za rozsądną cenę, w dogodnym miejscu i czasie.

ZADZWOŃ: 06 23 28 07 44; 08 72 76 17 84.

UWAGA: Drobne ogłoszenia w G.K.: - 0,8 euro/słowo; przy powtórzeniach - od
trzeciego razu - 0,5 euro/słowo; ogłoszenia ekspresowe - we Wkładce G.K.: - 5
euro („szukam pracy” - 3 euro); - przy powtórzeniach - 50% ceny.
OGŁOSZENIA PANSTWA umieszczamy również na STRONIE
INTERNETOWEJ G.K. (www.glos-katolicki.fr) - dopłata wynosi 1 euro na tydzień!

**KUPON PRENUMERATY
(ABONNEMENT)**

- PIERWSZA PRENUMERATA/ABONNEMENT
 ODNOWIENIE ABONAMENTU (RENOUVELLEMENT)

Głos Katolicki - Voix Catholique
263 bis, rue Saint-Honoré - 75001 Paris

- Rok (53,40€) Czekałem
 Pół roku (28,30€) CCP 12777 08 U Paris
 Przyjaciele G.K. (65,60€) Gotówka

Nazwisko:.....

Imię:.....

Adres:.....

.....

.....

Tel:.....

Numer złożony do druku 19.12.2007.

AUTOKAREM DO POLSKI25 LAT POLKI SERVICE FRANCJA - 15 LAT POLKI SERVICE WARSZAWA
PROMOCJE!!!

POLKA
SERVICE
01 40 20 00 80

WYJAZDY 6 RAZY W TYGODNIU

Z Paryża, Lens, Montigny, Lille, Valenciennes, Reims, Metz, Freyming

AUTOKAREM DO 60 MIAST W POLSCE:

Augustów,	Grudziądz,	Mragowo,	Siedlce,
Biała Podlaska,	Jarosław,	Nisko,	Ślubice,
Białystok,	Jędrzejów,	Nowa Skarżyna	Ślupsk,
Bolesławiec,	Katowice,	Olsztyn,	Suwałki,
Bydgoszcz,	Kielce,	Opatów,	Stalowa Wola,
Częstochowa,	Kolbuszowa,	Opole,	Szczecin,
Dębica,	Konin,	Ostrów Maz.	Tarnobrzeg,
Elbląg,	Koszalin,	Piotrków Tryb.	Tarnów,
Elk,	Kraków,	Poznań,	Toruń,
Gdańsk,	Legnica,	Przemyśl,	Warszawa,
Gdynia,	Leżajsk,	Przeworsk,	Wrocław,
Gliwice,	Lublin,	Puławy,	Zambrów,
Giżycko,	Łódź,	Radom,	Zamość
Gniezno,	Łomża,	Rzeszów,	Zielona Góra.
Gorzów Wielk.	Mielec,	Sandomierz,	

- Transport towarów, - Przeprowadzki, - Przesyłka paczek,
- Wynajem autokarów na imprezy turystyczne!

TANIE LATANIE - Samolotem do WARSZAWY, KRAKOWA, KATOWIC

252, rue de Rivoli; 2, rue de Mondovi 75001 PARIS; Me Concorde

Agencja czynna 7 dni w tygodniu

LICENCJONOWANA, REGULARNA LINIA AUTOKAROWA

5 razy w tygodniu

Janosik Simbad
tel. 01 44 69 30 80

23, rue Boursault - 75017 Paris, Me Rome

École Privée NAZARETH

Szkoła Języka Francuskiego

17 lat doświadczenia w Paryżu!!!

Cours Privé d'Enseignement Supérieur - déclaré à l'Académie de Paris
przygotowanie do: DILF, DELF, DALF, TCF i na wyższe studia

Zajęcia poranne, wieczorne, sobotnie

68, rue d'Assas, Paris 6; 20, rue Marsoulan, Paris 12;

- status studenta - prawo do pracy -

☎ 01 43 03 38 33, ☎ 06 62 69 13 83, ☎ 01 43 05 83 15

Association Nazareth Famille

COURS DE LANGUE POLONAISE - TOUS NIVEAUX

enseignement individuel ou en groupe, traductions.

Przygotowujemy do: - Europejskich Egzaminów Certyfikatowych
z języka polskiego zgodnie z wymogami Rady Europy;
- do matury francuskiej - język polski LV 2 i 3.

Zapisy cały rok. NOWE GRUPY 11 STYCZNIA

www.nazarethfamille.fr

PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:

problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby.

Poradnia Psychologicznaprzy Parafii Polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje - bezpłatnie - w niedziele o godz. 17⁰⁰.**Copernic**

L'EUROPE DE L'EST EN DIRECT

COPERNIC

6, rue des Immeubles
Industriels
75011 Paris (Me Nation)
tel. 01 40 09 03 43

COPERNIC

23, rue Desaix
69003 Lyon
tel. 04 72 60 04 54www.copernic.frwww.copernic.waw.pl**SPRZEDAŻ BILETÓW ON-LINE
NA TANIE LINIE LOTNICZE
ORAZ NA AUTOKARY****PACZKI DO POLSKI**

- zbiórka na terenie całej Francji;
- wyjazdy w poniedziałki;
- dostawa do rąk własnych adresata.

Odbiór paczek z domu klienta w Paryżu i okolicach
- tel. 01 40 09 03 43.

Uwaga!!! Od 1 kwietnia 2007
nasze biuro jest zamknięte w niedziele.
Nowe godziny otwarcia biura w Paryżu:
od poniedziałku do soboty włącznie:
od 9.00 do 17.00.

* PRZEPROWADZKI *

- DO POLSKI;
- NA TERENIE PARYŻA I OKOLIC;
- W CAŁEJ FRANCJI I EUROPIE.

TEL. 01 48 78 25 37; 06 15 09 43 86

**BIURO TŁUMACZEŃ
W. A. KOCZOROWSKI**Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu
90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry
lub4, villa Juge - 75015 Paris (Me Duplex)

tel./fax: 01 46 60 45 51 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.**KANCELARIA PRAWNICZA
TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY**S. Bocianowski, dr prawa międzynarodowego, ekspert sądowy.
Eliza Bocianowska - adwokat.

105 bis, bd de Grenelle, 75015 Paris;

tel. 06 17 98 60 20; tel./fax: 01 43 06 00 70.

Sprawy: małżeńskie, emerytalne, spadkowe,
negocjacje handlowe itp. w Polsce i we Francji.**PODRÓŻE DO POLSKI***** IZABELL** - REGULARNY PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW
DO POLSKI POŁUDNIOWEJ. TEL. 01 41 71 12 79; 06 20 87 70 77!*** LUXSUS** - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA,
WROCLAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW.

TEL. 01 48 22 45 26; 06 62 75 50 06; (00 48 12) 284 12 50

* OMEGA - REGULARNE PRZEJAZDY DO POLSKI; PRZEWÓZ
PACZEK. TEL. 01 43 71 48 52; 06 63 29 28 11; 06 22 27 23 51.

Polacy na Zachodzie

Uroczystość w Strasburgu

W niedzielę 9 grudnia, w polskiej parafii w Strasburgu odbyła się inauguracja jubileuszu 150-lecia objawień w Lourdes.

Uroczystość zaszczytliwił swą obecnością Rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji, ks. inf. Stanisław Jeż, przedstawiciele władz miasta i regionu Alzacji oraz władz RP w Strasburgu: ambasador Piotr Świński, stały przedstawiciel RP przy Radzie Europy i Andrzej Lisowski, konsul RP w Strasburgu. Na Mszę św. przybyli polscy wierni z Alzacji (regionu Bas Rhin) i miejscowości leżących po niemieckiej stronie Renu. Wspólnie z nimi w uroczystości wzięli udział wierni z parafii francuskiej, gospodarze świątyni Notre Dame de Lourdes, która od roku 1989 udziela gościnę Polakom (fot. 1, 2).

Punktem kulminacyjnym inauguracji jubileuszu było odsłonięcie tablicy pamiątkowej poświęconej Ojcu św. Janowi Pawłowi II. (fot. 3, 4), który głosił: „Ta grotta w Lourdes, stała się miejscem zadziwiającej szkoły modlitwy”. Dopelnieniem uroczystości było otwarcie wystaw poświęconych objawieniom w Lourdes i pontyfikatowi Jana Pawła II (fot. 5), w kontekście orędzia, jakie głosił podczas swoich pielgrzymek do tego miejsca. Tablicę umieszczono w głównej nawie kościoła, po prawej stronie, w pobliżu pre-

zbiterium. Została wykonana przez polskiego artystę Roberta Motykę według projektu ks. Zygmunta Warzechy i artysty-plastyka Beaty Sawickiej.

Polsko-francuską Mszę św., inaugurującą obchody jubileuszowe, celebrował ks. inf. Stanisław Jeż, Rektor PMK we Francji, w asyście ks. proboszcza Ryszarda Górskiego (gospodarza parafii w Strasburgu), ks. Stanisława Kupczaka (proboszcza tej parafii w latach 1989-98) i ks. Aleksandra Dziadowicza (doktoranta wydziału teologii Uniwersytetu w Strasburgu). Wymownym akcentem Mszy św. była „modlitwa powszechna”, odmawiana w różnych językach, jako że dzielnicę, w której mieści się polska parafia, zamieszkuje aż kilkadziesiąt różnych wspólnot narodowych. Po Mszy św. wszyscy spotkali się na poczęstunku przygotowanym przez polską wspólnotę.

„Obecne pokolenie niezbyt chętnie włącza się w pracę w ramach organizacji polonijnych - mówi ks. Ryszard Górski - Ludzie angażują się w te działania, z którymi się identyfikują, dlatego z zadowoleniem przyjąłem postawę wielu Polaków, którzy poświęcili swój czas dla przygotowania tego jubileuszu, a także pokryli koszty związane z ufundowaniem tablicy poświęconej naszemu wielkiemu Rodakowi.

Szczególnie widoczna w przygotowaniu uroczystości była pomoc sporej grupy studentów - to dla mnie znak nadziei, bo świadczy o obecności wśród nas Pokolenia JP II. Jestem zadowolony z zaangażowania w uroczystość i mam nadzieję, że rok jubileuszowy ożywi naszą wspólnotę i zjednoczy wokół tych wartości, które przypominał i którymi żył Jan Paweł II.”

Parafia polska w Strasburgu to miejsce łączące różne kultury: po pierwsze dlatego, że dzieli tę samą przestrzeń ze wspólnotą francuską, a po drugie, że jest to miejsce modlitwy i spotkań nie tylko Polaków ze Strasburga i departamentu Bas-Rhin, ale i z przygranicznych miejscowości niemieckich.

Tradycje polskiej emigracji na tym terenie sięgają początku XX wieku, jednakże największa fala związana była z emigracją zarobkową lat 1924-36. Po I wojnie światowej, ze względu na brak rąk do pracy, rząd francuski zwrócił się do rządu polskiego z prośbą o pomoc. Na podstawie podpisanej w latach 20-tych z rządem II RP konwencji, ponad pół miliona Polaków wyjechało do Francji „za chlebem”. Główna ich część (40 procent) trafiło na północ, do regionów Nord-Pas-de-Calais, inni znaleźli zatrudnienie w Burgundii, Masywie Centralnym, a także w Alzacji i Lotaryngii. W Alzacji Polaków zatrudniano w kopalniach soli potasowych i w fabrykach maszyn, a Polki pracowały w fabrykach tekstylnych, natomiast w Lotaryngii pracowano w przemyśle ciężkim i w górnictwie węglowym. Wraz z Polakami, na ich specjalne życzenie, przybywali polscy księża i nauczyciele. Wokół parafii kwitło życie kulturalne i społeczne: powstawały ośrodki duszpasterskie, chóry, zespoły twórcze i stowarzyszenia katolickie, pielęgnowano polskie tradycje i święta.

W roku 1931 liczba Polaków w departamencie Haut-Rhin (gdzie pracowało ich najwięcej) wynosiła 11 tys.. Później Polaków było znacznie mniej, albowiem po wojnie część z nich wróciła do kraju, a niektórzy zmienili miejsce zamieszkania.

Polska stela w Caen

Caen leży 230 km na północny-wschód od Paryża i w bliskim sąsiedztwie plaży, na których w 1944 r. przeprowadzono największą w dziejach morską operację desantową i gdzie przez trzy miesiące toczyła się krwawa Bitwa o Normandię.

Mimo że od pamiętnego lipca 1944 r., kiedy 75 procent Caen przestało istnieć w wyniku bombardowań aliantów, upłynęło już ponad 60 lat, pamięć historyczna w tym mieście jest nadal bardzo żywa.

Jej utrwalaniu służy m.in. Muzeum-Memorial, z ekspozycjami poświęconymi światowemu wydarzeniu od Traktatu Wersalskiego kończącego pierwszą wojnę światową, po zburzenie Muru Berlińskiego w 1989 r. Dział traktujący o desancie i walkach w Normandii w 1944 r. zajmuje tu szczególne miejsce.

Integralną częścią kompleksu Muzeum-Memorialu jest leżący w dolinie, u jego stóp, Park z ogrodami dedykowanymi żołnierzom różnych narodowości, walczącym o wyzwolenie Francji, m.in. Amerykanom, Kanadyjczykom i Brytyjczykom.

dzibę w Strasburgu. „Obecna emigracji jest inna od tej dawnej, która, będąc z dala od Polski, Polskę tworzyła tutaj i była z nią mocno związana - dodaje ks. Górski - Dziś Polacy bez przeszkód mogą często jeździć do Polski, czują się też coraz bardziej Europejczykami. Jednak nadal potrzebują kościoła z polskim kapłanem, zwłaszcza jako ośrodek religijny, choć odgrywa on także dużą rolę w podtrzymywaniu języka, kultury i tradycji”.

Grzegorz Kościński

Ostatnia fala emigracji miała miejsce w okresie stanu wojennego: w latach 1981-90. Polacy przybyli wtedy zarówno ze względów politycznych jak i ekonomicznych.

W Strasburgu działa dziś jeszcze Konsulat Generalny oraz polska szkoła. Do parafii pod wezwaniem Matki Bożej z Lourdes w Strasburgu trafiają zarówno Polacy na stałe tu osiedleni, pracujący po obu stronach Renu (ze „starej” i z „solidarnościowej” emigracji), jak i pracownicy sezonowi, studenci, stażyści i osoby zatrudnione w instytucjach europejskich, mających swą sie-

Ambasador RP, mer Caen i fundator pomnika

wywiad z p. Edwardem Podyma - kombatantem 1 Dyw. Panc. gen. Maczka

14 grudnia 2007 r. w Parku tym odsłonięto granitową stelę poświęconą pamięci żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych, walczących w czasie II wojny światowej o wolność Francji i Polski. W ten sposób do istniejących już ogrodów Memoriału dołączył Polski Ogród.

Odsłonięcia steli dokonała madame Brigitte Le Breton, mer Caen, w towarzystwie ambasadora RP Tomasza Orłowskiego i fundatora pomnika, Tomasza Zamoyskiego.

Oprócz mieszkańców Caen w uroczystości wzięli udział przedstawiciele Stowarzyszenia Polskich Kombatantów i Ich Rodzin we Francji, Polacy i osoby polskiego pochodzenia z regionu Normandii, reprezentanci armii francuskiej oraz orkiestra, która odegrała hymny Polski i Francji. Zabrakło niestety, na co zwrócono uwagę i co jest zupełnie niezrozumiałe, polskiego *attaché* wojskowego.

Autorem steli jest architekt Jacques Millet, jej wykonawcą - Alain Risotto, autorem tablic na pomniku - Paul Bergamo.

Opr. i fot. Barbara Stettner-Stefańska

Galeria GK:
w Uroczystość
Świętej Rodziny

Witraż z kościoła
św. Rodziny
w Kozienicach
(fot. Ks. E. Janczyk)

karty telefoniczne
IRADIUM

**Taniej do Polski
i po całym świecie**

CZAS KOMUNIKACJI NA KARCIE ZA 15€

	MAKSYMALNY CZAS ROZMOWY
Polska	1750* mn
GSM Polska	290* mn
Niemcy	1250* mn
USA + GSM	1250* mn
Włochy	1000* mn
Anglia	1250* mn
Kanada + GSM	1000* mn
Francja	1250* mn
GSM Francja	111* mn

Jeszcze
wiecej minut

Punkty sprzedaży : kioski,
supermarkety, taxiphony,
tabac, księgarnie

Obsługa klienta : 7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00

01 70 70 88 00

0811 600 300

*Dodatkowa opłata za połączenie.
Warunki określone przez A.R.T.
Numer odradzany z telefonu
komórkowego. Nie działa w kabinie.

**Połączenie międzynarodowe
w cenie rozmowy miejscowej!** **0,014^c/mn**

Wybierz

0811 65 48 48

Następnie numer korespondenta

BEZ ABONAMENTU! BEZ KODU! PROSTO! TANIO!

Polska

USA +GSM
Kanada +GSM
Francja

Niemcy
Anglia
Austria
Norwegia
Włochy

Dania
Hiszpania
Belgia
Rosja
Szwecja...

GSM Polska 0,09 €/mn 0821 61 48 48

Obsługa klienta INFOCENTRUM: 7 dni w tygodniu od 9.00 do 21.00

0811 600 348*

www.no-limit-telecom.com

Un service du Groupe
IRADIUM

* 0,014 €/min (19.00 - 08.00 w tygodniu, w święta i w week-end); 0,028 €/min (08.00 - 19.00), połączenie z aparatu stacjonarnego
** Zobacz listę krajów. Warunki sprzedaży na www.no-limit-telecom.com.